

Zorg voor de Psyche!

Psychiatrie: vandaag & morgen

Universiteit
Antwerpen

Geneeskundige Dagen van Antwerpen

71ste editie
www.karva.be

Wanneer: 15-16-17 september 2016
Waar: UA campus Drie Eiken
Universiteitsplein 1 - 2610 Wilrijk

Organisatie: Koninklijke Artsenvereniging van Antwerpen.
Voor meer info en inschrijvingen zie www.karva.be

Geneeskundige Dagen van Antwerpen 2016

Voorzitters: Prof. Dr. Bernard Sabbe en Dr. André Wildiers

Koninklijke Artsenvereniging van Antwerpen

Voorzitter: Prof. Dr. Jean-Pierre Tricot

Secretariaat Geneesherenhuis

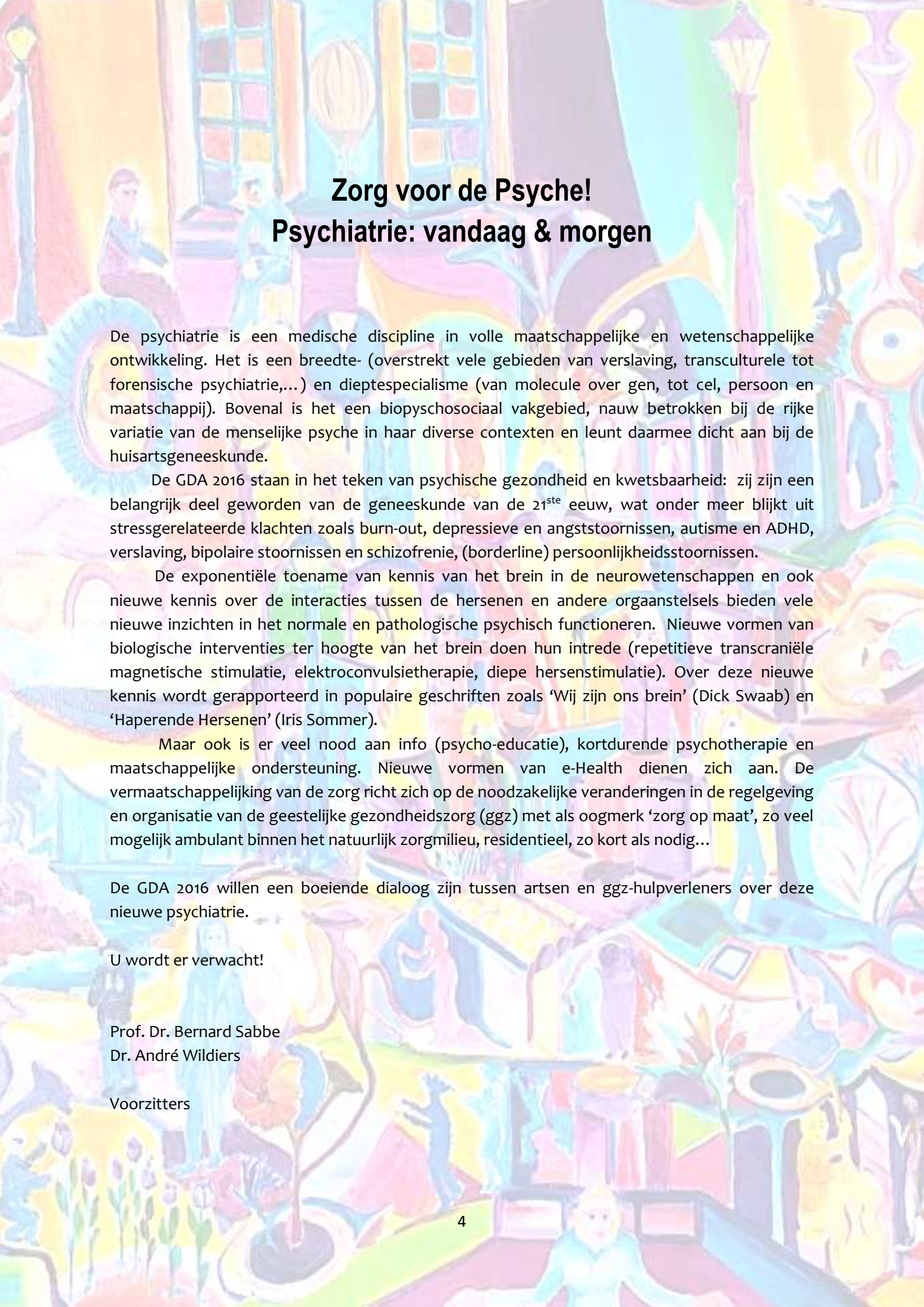
Rita Van Hoof
Marie Van de Velde
Louizastraat 8 – 2000 Antwerpen
Tel. 03 233 37 00 - fax 03 233 67 07
e-mail: karva@skynet.be
www.KARVA.be

Coördinator:

Ellen Decraene
PZ Duffel – Stationsstraat 22C – 2570 Duffel
015/30 4946
ellen.decraene@emmaus.be
www.pz-duffel.be

Aula Fernard Nédée – Universiteit Antwerpen
Universiteitsplein 1 – 2610 Wilrijk
Tel. 03 280 20 67

Zorg voor de Psyche!

Psychiatrie: vandaag & morgen

De psychiatrie is een medische discipline in volle maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkeling. Het is een breedte- (overstrekt vele gebieden van verslaving, transculturele tot forensische psychiatrie,...) en dieptespecialisme (van molecule over gen, tot cel, persoon en maatschappij). Bovenal is het een biopsychosociaal vakgebied, nauw betrokken bij de rijke variatie van de menselijke psyche in haar diverse contexten en leunt daarmee dicht aan bij de huisartsgeneeskunde.

De GDA 2016 staan in het teken van psychische gezondheid en kwetsbaarheid: zij zijn een belangrijk deel geworden van de geneeskunde van de 21ste eeuw, wat onder meer blijkt uit stressgerelateerde klachten zoals burn-out, depressieve en angststoornissen, autisme en ADHD, verslaving, bipolaire stoornissen en schizofrenie, (borderline) persoonlijkheidsstoornissen.

De exponentiële toename van kennis van het brein in de neurowetenschappen en ook nieuwe kennis over de interacties tussen de hersenen en andere orgaanstelsels bieden vele nieuwe inzichten in het normale en pathologische psychisch functioneren. Nieuwe vormen van biologische interventies ter hoogte van het brein doen hun intrede (repetitieve transcraniële magnetische stimulatie, elektroconvulsietherapie, diepe hersenstimulatie). Over deze nieuwe kennis wordt gerapporteerd in populaire geschriften zoals 'Wij zijn ons brein' (Dick Swaab) en 'Haperende Hersenen' (Iris Sommer).

Maar ook is er veel nood aan info (psycho-educatie), kortdurende psychotherapie en maatschappelijke ondersteuning. Nieuwe vormen van e-Health dienen zich aan. De vermaatschappelijking van de zorg richt zich op de noodzakelijke veranderingen in de regelgeving en organisatie van de geestelijke gezondheidszorg (ggz) met als oogmerk 'zorg op maat', zo veel mogelijk ambulant binnen het natuurlijk zorgmilieu, residentieel, zo kort als nodig...

De GDA 2016 willen een boeiende dialoog zijn tussen artsen en ggz-hulpverleners over deze nieuwe psychiatrie.

U wordt er verwacht!

Prof. Dr. Bernard Sabbe
Dr. André Wildiers

Voorzitters

Donderdag 15 september 2016

19:30u – 22:00u Academische Zitting

Aula UA

19:30u – 19:40u: Verwelkoming

J.-P. Tricot (voorzitter KARVA)

19:40u -19:50u: Toelichting en Opening Academische zitting

P. Van Royen (Decaan Faculteit GGW-UA), B. Sabbe en A. Wildiers (Voorzitters GDA 2016)

Muzikaal Intermezzo

20:00u – 20:20u: De grote psychiatrische ziektebeelden en hun behandeling: Vandaag en Morgen

B. Sabbe en Y. Biot

20:20u – 20:40u: Vermaatschappelijking van de psychiatrische zorgverlening

V. Matthysen en J. Bernagie

20:40u - 21:30u: Haperende Hersenen

I. Sommer

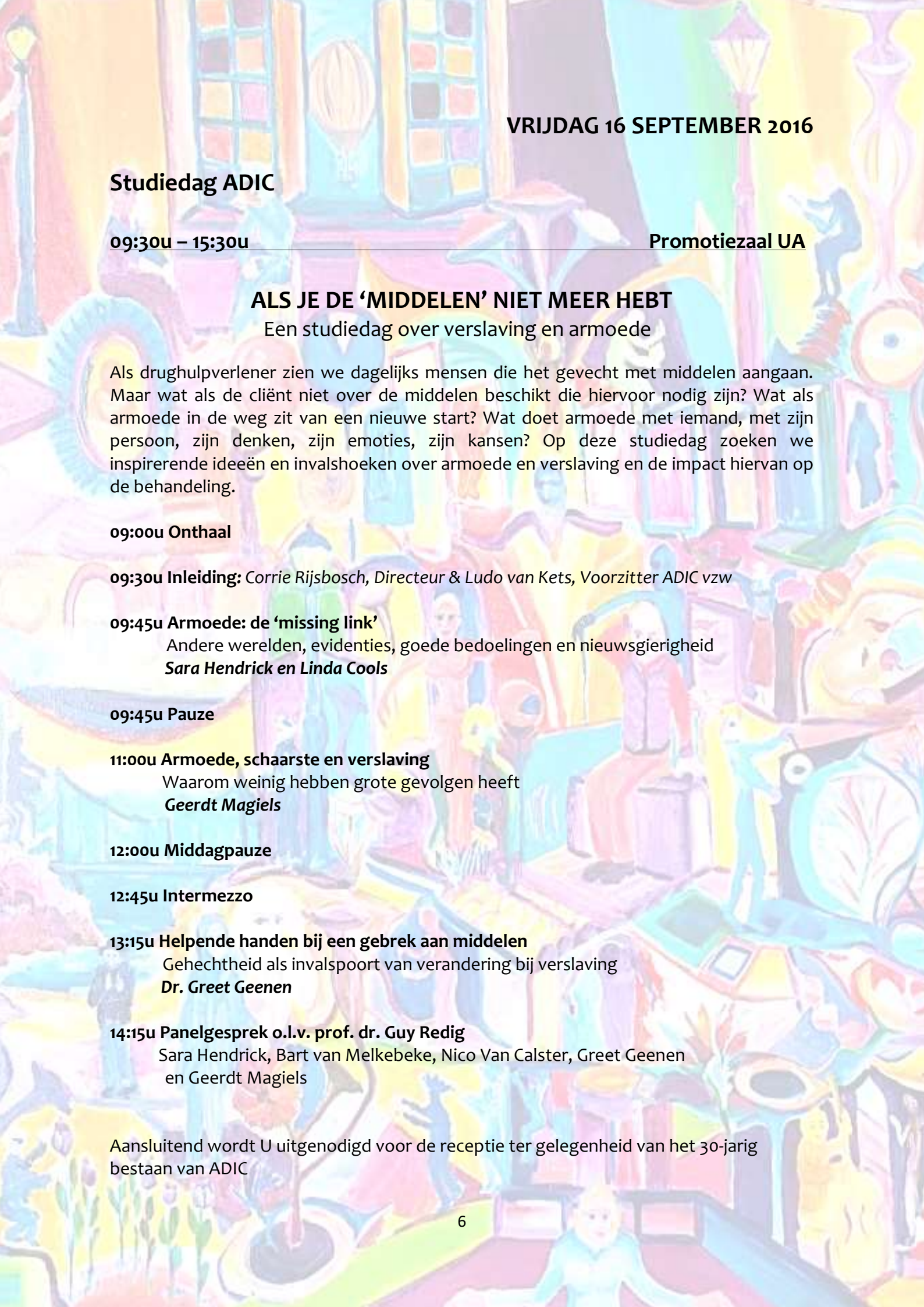
Muzikaal Intermezzo

21:40u -21:50 u Kunst en Psychiatrie

P. Allegaert en E. Thys

21:50 u -22:00u Opening Kunsttententoonstelling

P. Allegaert en M. Vanderveken

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Studiedag ADIC

09:30u – 15:30u

Promotiezaal UA

ALS JE DE ‘MIDDELEN’ NIET MEER HEBT

Een studiedag over verslaving en armoede

Als drughulpverlener zien we dagelijks mensen die het gevecht met middelen aangaan. Maar wat als de cliënt niet over de middelen beschikt die hiervoor nodig zijn? Wat als armoede in de weg zit van een nieuwe start? Wat doet armoede met iemand, met zijn persoon, zijn denken, zijn emoties, zijn kansen? Op deze studiedag zoeken we inspirerende ideeën en invalshoeken over armoede en verslaving en de impact hiervan op de behandeling.

09:00u Onthaal

09:30u Inleiding: *Corrie Rijsbosch, Directeur & Ludo van Kets, Voorzitter ADIC vzw*

09:45u Armoede: de ‘missing link’

Andere werelden, evidenties, goede bedoelingen en nieuwsgierigheid
Sara Hendrick en Linda Cools

09:45u Pauze

11:00u Armoede, schaarste en verslaving

Waarom weinig hebben grote gevolgen heeft
Geerdt Magiels

12:00u Middagpauze

12:45u Intermezzo

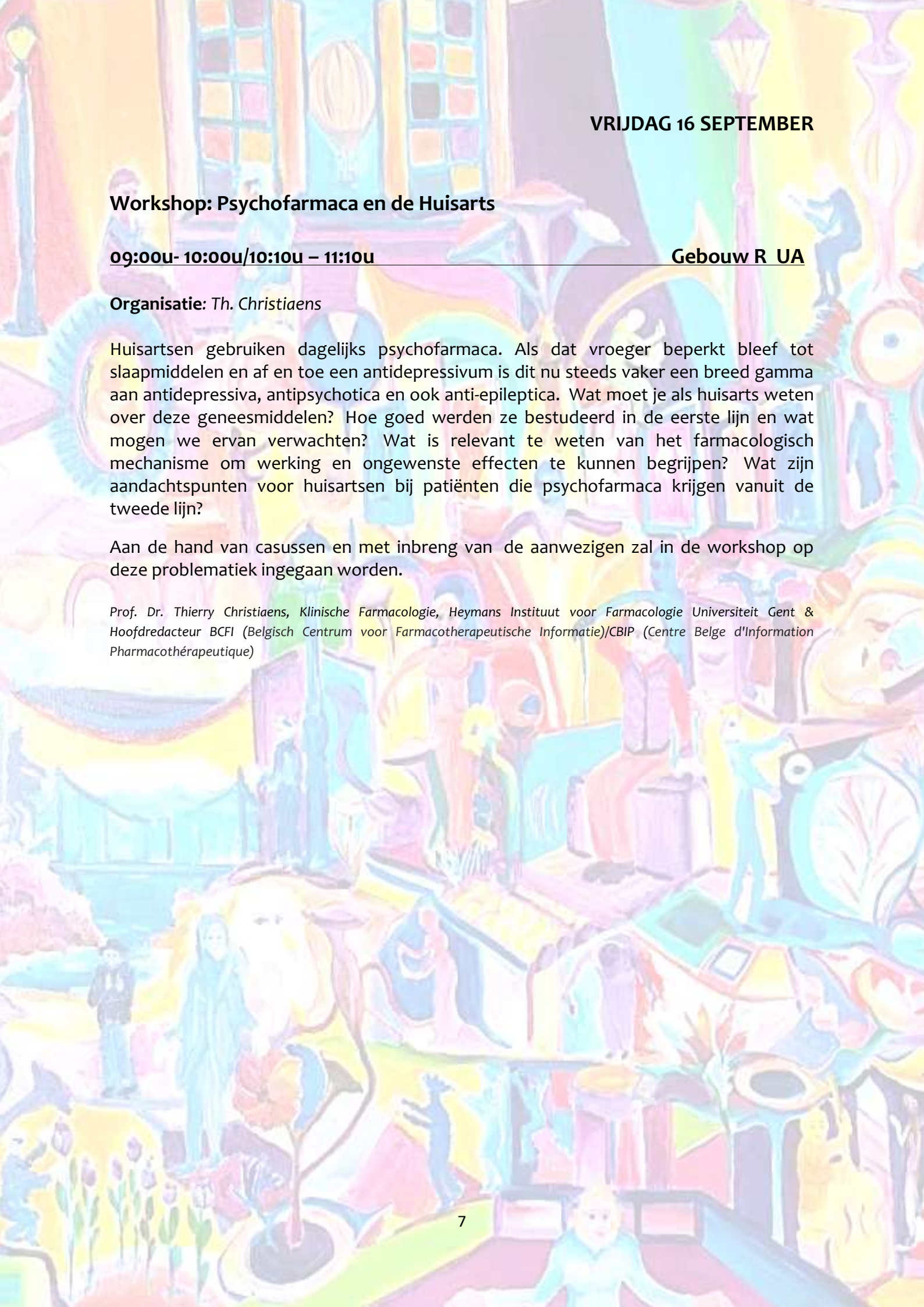
13:15u Helpende handen bij een gebrek aan middelen

Gehechtheid als invalspoort van verandering bij verslaving
Dr. Greet Geenen

14:15u Panelgesprek o.l.v. prof. dr. Guy Redig

Sara Hendrick, Bart van Melkebeke, Nico Van Calster, Greet Geenen
en Geerdt Magiels

Aansluitend wordt U uitgenodigd voor de receptie ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van ADIC

VRIJDAG 16 SEPTEMBER

Workshop: Psychofarmaca en de Huisarts

09:00u- 10:00u/10:10u – 11:10u

Gebouw R UA

Organisatie: *Th. Christiaens*

Huisartsen gebruiken dagelijks psychofarmaca. Als dat vroeger beperkt bleef tot slaapmiddelen en af en toe een antidepressivum is dit nu steeds vaker een breed gamma aan antidepressiva, antipsychotica en ook anti-epileptica. Wat moet je als huisarts weten over deze geneesmiddelen? Hoe goed werden ze bestudeerd in de eerste lijn en wat mogen we ervan verwachten? Wat is relevant te weten van het farmacologisch mechanisme om werking en ongewenste effecten te kunnen begrijpen? Wat zijn aandachtspunten voor huisartsen bij patiënten die psychofarmaca krijgen vanuit de tweede lijn?

Aan de hand van casussen en met inbreng van de aanwezigen zal in de workshop op deze problematiek ingegaan worden.

Prof. Dr. Thierry Christiaens, Klinische Farmacologie, Heymans Instituut voor Farmacologie Universiteit Gent & Hoofdredacteur BCFI (Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie)/CBIP (Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique)

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Workshop: De psycholoog naast de huisarts. Klinisch psychologen: wie zijn ze, wat doen ze?

09:00u - 10:00u

Gebouw R UA

Organisatie: K. Lowet

De huisarts is voor vele patiënten de meeste gekende figuur in hun zorgnetwerk. Uit cijfers blijkt dat 1 op de 3 Belgen te kampen krijgt met psychische klachten en problemen. Slechts 5% komt terecht bij een psycholoog. Afstemming met de huisarts en doorverwijzen zijn noodzakelijk om deze patiënten de juiste weg te leiden naar psychologische begeleiding en psychotherapie.

In deze workshop wordt duidelijkheid geschapen over verschillende facetten van het beroep van een klinisch psycholoog. Wat doet een psycholoog? Wie draagt de titel psycholoog? Welke achtergrond heeft een psycholoog? Welke interventies past een psycholoog toe? Wanneer is een doorverwijzing naar een psychiater wenselijk? Tijdens de workshop krijgen deze vragen een duidelijk en helder antwoord zodat de huisarts over voldoende informatie beschikt om de juiste weg naar hulp aan te bieden.

Koen Lowet, gedelegeerd bestuurder BFP (Belgische Federatie van Psychologen) /VVKP (Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen), psycholoog

Workshop: Wettelijk statuut van de klinisch psycholoog als autonoom gezondheidsberoep.

10:10u-11:10u

Gebouw R UA

Organisatie: K. Lowet

De erkenning van de klinisch psycholoog kende een lang proces. Het duurde meer dan 20 jaar vooraleer de klinisch psychologen hun beroep erkend zagen. Op 4 april 2014 was het dan eindelijk zover, de Kamer keurde de nieuwe wet op de geestelijke gezondheidszorgberoepen goed. In deze workshop wordt een stand van zaken gegeven rond dit nieuwe wettelijke statuut: waar situeert de psycholoog zich ten opzichte van de huisarts? Wat betekent dit voor de huisarts? Op welke manier kan de samenwerking zinvol worden ingevuld?

Als gevolg van de nieuwe wetgeving op het beroep van klinisch psycholoog voorzag het bestuur van de Vlaamse Vereniging voor Klinisch Psychologen de creatie van regionale psychologenkringen.

Doelstelling is om klinisch psychologen binnen de Vlaamse zorgregio's te verzamelen en in contact te brengen met de andere lokale gezondheidsactoren en -structuren.

Via dit opzet wordt voldaan aan de eisen die worden gesteld aan elk autonoom zorgberoep binnen KB 78 om multi- en interdisciplinaire samenwerking mogelijk te maken op regionaal niveau.

Tijdens deze workshop wordt ingegaan op de werking van de regionale psychologenkringen en hun rol in de samenwerking met huisartsenkringen. Er is de mogelijkheid tot vraagstelling en discussie over dit thema.

Koen Lowet, gedelegeerd bestuurder BFP (De Belgische Federatie van Psychologen) / VVKP (Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen), psycholoog

Workshop: Psychiatrie en Stigma: Hoe ga je om met de 'allergie' voor de psychiaters?

09:00u-10:00u/10:10u-11:10u

Gebouw R UA

Organisatie: K. Catthoor, D. De Wachter, K. Adriaenssens en L. De Picker (EFPT)

Stigma is een merkteken dat een individu of een groep mensen negatieve kenmerken toeschrijft, waardoor ze een aparte, geïsoleerde positie in de maatschappij verwerven. Personen met een psychische aandoening worden systematisch gestigmatiseerd, en daardoor sociaal gedevalueerd en vaak gediscrimineerd. Onderzoek heeft uitgewezen dat psychiatrisch stigma leidt tot hogere kans op depressie en angst en op beperkte therapie-trouw en zelfs tot verergering van de psychiatrische problematiek. Bovendien is in onderzoek meermaals aangetoond dat hulpverleners ook stigmatiserende attitudes aannemen, zowel in de geestelijke gezondheidszorg als in de somatische zorg. Wat moeten we nu met al deze stigma-wetenschap in onze dagelijkse omgang met psychisch kwetsbare patiënten? In deze workshop gaan we hierover in gesprek, hoe stigma de dagelijkse praktijk binnensluipt en hoe we hier op de meest haalbare manier mee kunnen omgaan.

Dr. Kirsten Catthoor, psychiater, psychosezorg PZ Stuivenberg, voorzitter sectie Langdurige Zorg en Rehabilitatie van de Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie en wetenschappelijk secretaris van dezelfde vereniging

Dr. Katrien Adriaenssens, huisarts in een groepspraktijk en in het PZ Broeders Alexianen in Boechout

Prof. Dr. Dirk De Wachter, psychiater-psychotherapeut, UPC KULeuven (campus Kortenberg) en auteur van onder meer 'Stress, trauma en dissociatie: een gezinsgerichte benadering' (2007), 'Borderline Times' (2012) en 'Liefde. Een onmogelijk verlangen?' (2014)

Dr. Livia de Picker, Arst Specialist in Opleiding Volwassenen Psychiatrie, UA, doctoranda Universiteit Antwerpen en voorzitter van het EFPT (European Federation of Psychiatric Trainees)

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Workshop: De nieuwe aanbeveling “Depressie” voor Vlaamse huisartsen

09:00u-10:00u/10:10u-11:10u

Gebouw R UA

Organisatie: T. Declercq en K. Van den Broeck

Diagnose en aanpak van depressie blijven ook in 2016 een uitdaging voor de eerste lijn. In de pas verschenen update van de Domus Medica aanbeveling depressie, ontwikkeld in samenwerking met de Academische Centra Huisartsgeneeskunde, bieden de auteurs in een nieuw format aan voor de huisarts en zijn team. Voortgaande op enkele nieuwe klemtonen in de literatuur is er o.a. bijzondere aandacht voor diagnostiek en aanpak van depressie bij ouderen, voor samenwerking binnen de eerste lijn en over de lijnen heen, alsook voor de niet-medicamenteuze aanpak, al dan niet in eigen beheer. In dit symposium focussen we op wat er nieuw is ten opzichte van de aanbeveling van 2008, wat bijzonder is in de aanpak op huisartsenniveau en wat de uitdagingen zijn voor de komende jaren.

Dr. Tom De Clercq is huisarts en praktijkassistent Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg UGent en tevens verantwoordelijk voor de lijn GGZ en het onderwijs daarover aan de vakgroep. T. De Clercq is bovendien eerste auteur van de aanbeveling slapeloosheid (momenteel in herziening) en eerste auteur van de herziene aanbeveling depressie bij volwassenen (momenteel voor validatie bij CEBAM).

Dr. Kris Van den Broeck is doctor in de psychologie, psycholoog-gedragstherapeut, momenteel verbonden aan het Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI), UA en aan Centrum Huisartsgeneeskunde (CHA), UA.

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Workshop: Kortdurende psychologische interventies in de eerste lijn vanuit een psychoanalytische denkkader: Het KPO(Klinisch Psychologisch Onderzoeks)-model van Gilliéron

09:00u-10:00u/10:10u-11:10u

Gebouw R UA

Organisatie: A. de Vijver

Traditioneel wordt in een eerste gesprek met een klinisch psycholoog, al dan niet verwezen door de huisarts, een ‘traditionele’ intake gedaan: inventarisatie van de klachten, assessment, diagnose van de pathologie, voorstel en begin van behandeling. De patiënt als **object** van onderzoek. In een eerstelijnspsychologisch consult wordt dan snel gestart met preventieve adviezen, psycho-educatie en worden er klachtgerichte oplossingen gezocht die tot snel herstel zouden moeten leiden. Indien dit niet werkt, wordt een intensievere vervolgetherapie voorgesteld.

In het **Klinisch Psychologisch Onderzoek** vanuit een psychodynamische invalshoek gaat hieraan nog een andere analyse vooraf: gaat het om een crisissituatie waarbij de patiënt streeft naar **herstel** van een vroeger evenwicht, of gaat het over een vraag naar **verandering** in het persoonlijkheidsfunctioneren? De patiënt als **subject**. Aan de hand van de observatie en interpretatie van de inter-actionele dynamiek in het hier en nu van de eerste gesprekken, krijgt men hier snel zicht op. De eerste interpretaties geven richting aan de vorm van de verdere begeleiding. Soms werken psycho-educatie en oplossingsgericht werken contra-therapeutisch, soms werkt een inzichtgevende benadering contra-therapeutisch.

Ook de huisarts kan in zijn persoonlijk contact met de patiënt zicht krijgen op deze inter-actionele dynamiek en hierdoor gerichter verwijzen naar een psycholoog. Aan de hand van praktijkvoorbeelden wordt het geheel verduidelijkt.

Annie van de Vijver, klinisch psycholoog-psychotherapeut, (VVPT) Vlaamse Vereniging voor Psychoanalytische Therapie, 17 jaar werkzaam geweest PAAZ-ZOL Genk, heden coördinator Tessaract, groepspraktijk van zelfstandige klinisch psychologen en psychotherapeuten te Genk en Zutendaal

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Workshop: Home is where we start from: Psychische zorg voor het jonge kind en gezin

10:10u - 12:10u

Gebouw R UA

Organisatie: C. Franckx

De vroege gehechtheidrelatie tussen ouders en kind is het fundament waarop de verdere ontwikkeling van het jonge kind zich ent. Om de groeikansen op psycho-emotioneel vlak te optimaliseren moet deze gehechtheid veilig en warm zijn.

Psychiatrische en psychische problemen bij ouders kunnen een verstoring geven in het ontwikkelen van een gezonde band met de baby, peuter en kleuter. Deze moeilijkheden kunnen zich voordoen als een rechtstreeks gevolg van zwangerschap en geboorte, ofwel een opflakking betekenen van vooraf bestaande psychische moeilijkheden die door de majeure levensgebeurtenis van het krijgen van een kind losgewoeld worden.

Anderzijds kan het jonge kind ook de eigen moeilijkheden meebrengen: vroeggeboorte, ziekte of handicap, fysieke overgevoeligheid voor externe stressoren, trauma, verlies en verdriet,...

Wereldwijd hanteert men het concept Infant Mental Health om te verwijzen naar de noodzakelijke voorwaarden en gepaste hulpverleningsmodellen om een zo goed mogelijke ontwikkeling te garanderen, waarbij de vroege relatie ouder-kind centraal staat.

Huisartsen worden enerzijds vaak geconfronteerd met verontrustende en/of verstorende tekens van ontwikkeling waarvoor een verwijzing naar gespecialiseerde zorg kan overwogen worden, anderzijds staan ze dichtbij het gezin en hebben een bevoordeeld totaalbeeld van de opvoedingssituatie.

In deze workshop willen we, vanuit verschillende invalshoeken en aan de hand van klinische voorstellingen, de mogelijke samenwerking tussen huisarts, paramedische eerstelijnszorg en gespecialiseerde psychologische/psychiatrische zorg toelichten en vervolgens openen voor discussie en vraagstelling.

Dr. Christine Franckx, psychiater en kinder-en jeugdpsychiater. Geneeskunde UA 1983. Neuropsychiatrie 1988. Child & Adolescent Psychiatry, Cleveland, OH, USA, 1991. Psychoanalytica, psychoanalytisch psychotherapeut. Opleidster Belgische Vereniging Psychoanalyse. Lid van de Vlaamse Vereniging voor Psychoanalytische therapie VVPT en 'World Association for

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Infant Mental Health (WAIMH). Werkzaam in privé-praktijk en 3PSY infant 0-6. Sedert een 10-tal jaar ervaring met infantpsychiatrie. Meerdere publicaties ivm infantpsychiatrie in internationale tijdschriften en verzamelwerken.

Workshop: State of the art on lithium: Hoe gaan Vlaamse huisartsen om met bipolaire stoornis?

11:20-12:20u

GEBOUW R UA

Organisatie: P. Sienaert en J. De Lepeleire

Bipolaire stoornis is een ernstige en complexe aandoening met wisselende presentatie en noden doorheen de levensloop. Polyfarmacie is de regel, stabiele medicatieschema's de uitzondering.

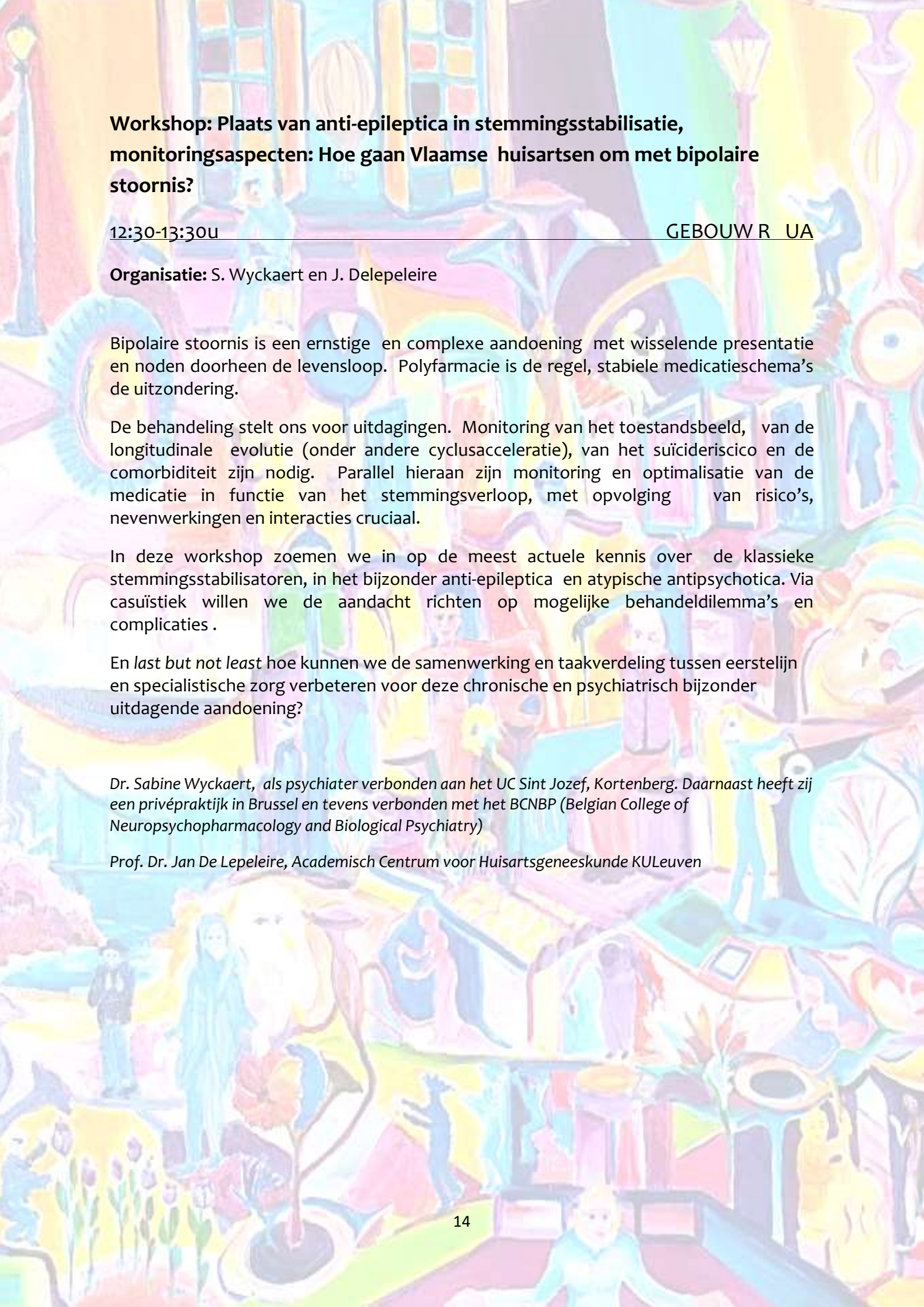
De behandeling stelt ons voor uitdagingen. Monitoring van het toestandsbeeld, van de longitudinale evolutie (onder andere cyclusacceleratie), van het suïciderisico en de comorbiditeit zijn nodig. Parallel hieraan zijn monitoring en optimalisatie van de medicatie in functie van het stemmingsverloop, met opvolging van risico's, nevenwerkingen en interacties cruciaal.

In deze workshop zoemen we in op de meest actuele kennis over de klassieke stemmingsstabilisatoren, in het bijzonder lithium. Via casuïstiek willen we de aandacht richten op mogelijke behandeldilemma's en complicaties.

En *last but not least* hoe kunnen we de samenwerking en taakverdeling tussen eerstelijns en specialistische zorg verbeteren voor deze chronische en psychiatrisch bijzonder uitdagende aandoening?

Prof. Dr. Pascal Sienaert, UPC KULeuven, Volwassenenpsychiatrie, specialisatie: stemmingsstoornissen.

Prof. Dr. Jan De Lepeleire, Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde KULeuven

Workshop: Plaats van anti-epileptica in stemmingsstabilisatie, monitoringsaspecten: Hoe gaan Vlaamse huisartsen om met bipolaire stoornis?

12:30-13:30u

GEBOUW R UA

Organisatie: S. Wyckaert en J. Delepeleire

Bipolaire stoornis is een ernstige en complexe aandoening met wisselende presentatie en noden doorheen de levensloop. Polyfarmacie is de regel, stabiele medicatieschema's de uitzondering.

De behandeling stelt ons voor uitdagingen. Monitoring van het toestandsbeeld, van de longitudinale evolutie (onder andere cyclusacceleratie), van het suïciderisico en de comorbiditeit zijn nodig. Parallel hieraan zijn monitoring en optimalisatie van de medicatie in functie van het stemmingsverloop, met opvolging van risico's, nevenwerkingen en interacties cruciaal.

In deze workshop zoemen we in op de meest actuele kennis over de klassieke stemmingsstabilisatoren, in het bijzonder anti-epileptica en atypische antipsychotica. Via casuïstiek willen we de aandacht richten op mogelijke behandel dilemma's en complicaties.

En *last but not least* hoe kunnen we de samenwerking en taakverdeling tussen eerstelijns en specialistische zorg verbeteren voor deze chronische en psychiatrisch bijzonder uitdagende aandoening?

Dr. Sabine Wyckaert, als psychiater verbonden aan het UC Sint Jozef, Kortenberg. Daarnaast heeft zij een privépraktijk in Brussel en tevens verbonden met het BCNBP (Belgian College of Neuropsychopharmacology and Biological Psychiatry)

Prof. Dr. Jan De Lepeleire, Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde KU Leuven

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

**Workshop: Omgaan met patiënten met persoonlijkheidsstoornissen:
uitdagingen en valkuilen**

11:20u-13:20u

GEBOUW R UA

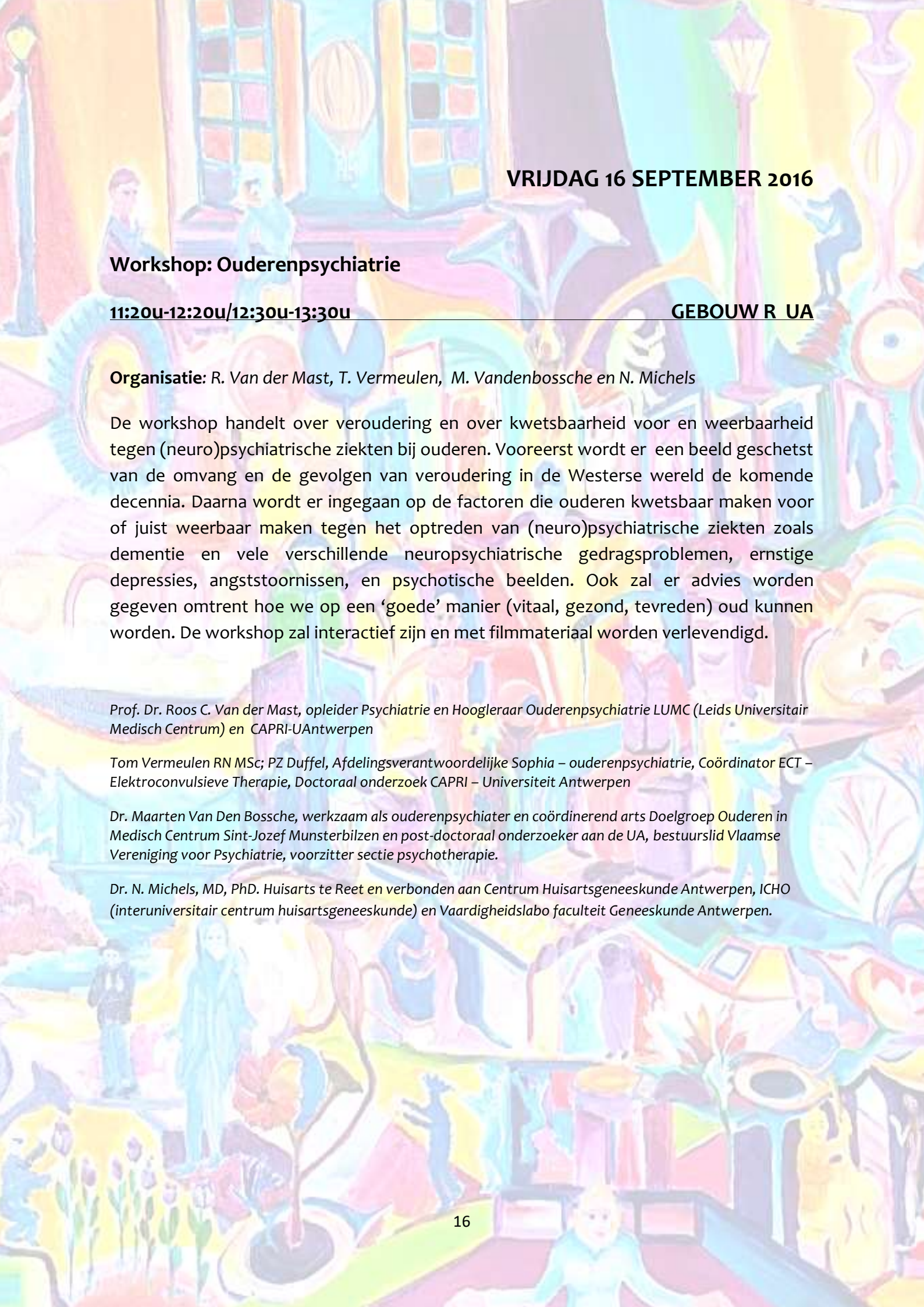
Organisatie: *L. Claes en T. Jacobs*

Volgende topics komen in deze workshop aan bod:

1. Welke persoonlijkheidsstoornissen zijn er, wat is er bekend over hun prevalentie in de eerste lijn en hoe kunnen ze in de eerste lijn worden vastgesteld?
2. Welke vuistregels zijn er voor de communicatie en omgang met mensen met persoonlijkheidsstoornissen en hoe kunnen die in de eerste lijn worden gebruikt?
3. Zijn er effectieve methoden om persoonlijkheidsstoornissen te behandelen?
4. Welke rol kan de eerste lijn (inclusief de eerstelijnspsycholoog) spelen bij de behandeling van persoonlijkheidsstoornissen?

Prof. Dr. Laurence Claes, hoogleraar en gedragstherapeut aan de Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen van de KULeuven en tevens verbonden met het Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI), Universiteit Antwerpen.

Dr. Tom Jacobs, huisarts te Antwerpen.

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Workshop: Ouderenpsychiatrie

11:20u-12:20u/12:30u-13:30u

GEBOUW R UA

Organisatie: R. Van der Mast, T. Vermeulen, M. Vandenbossche en N. Michels

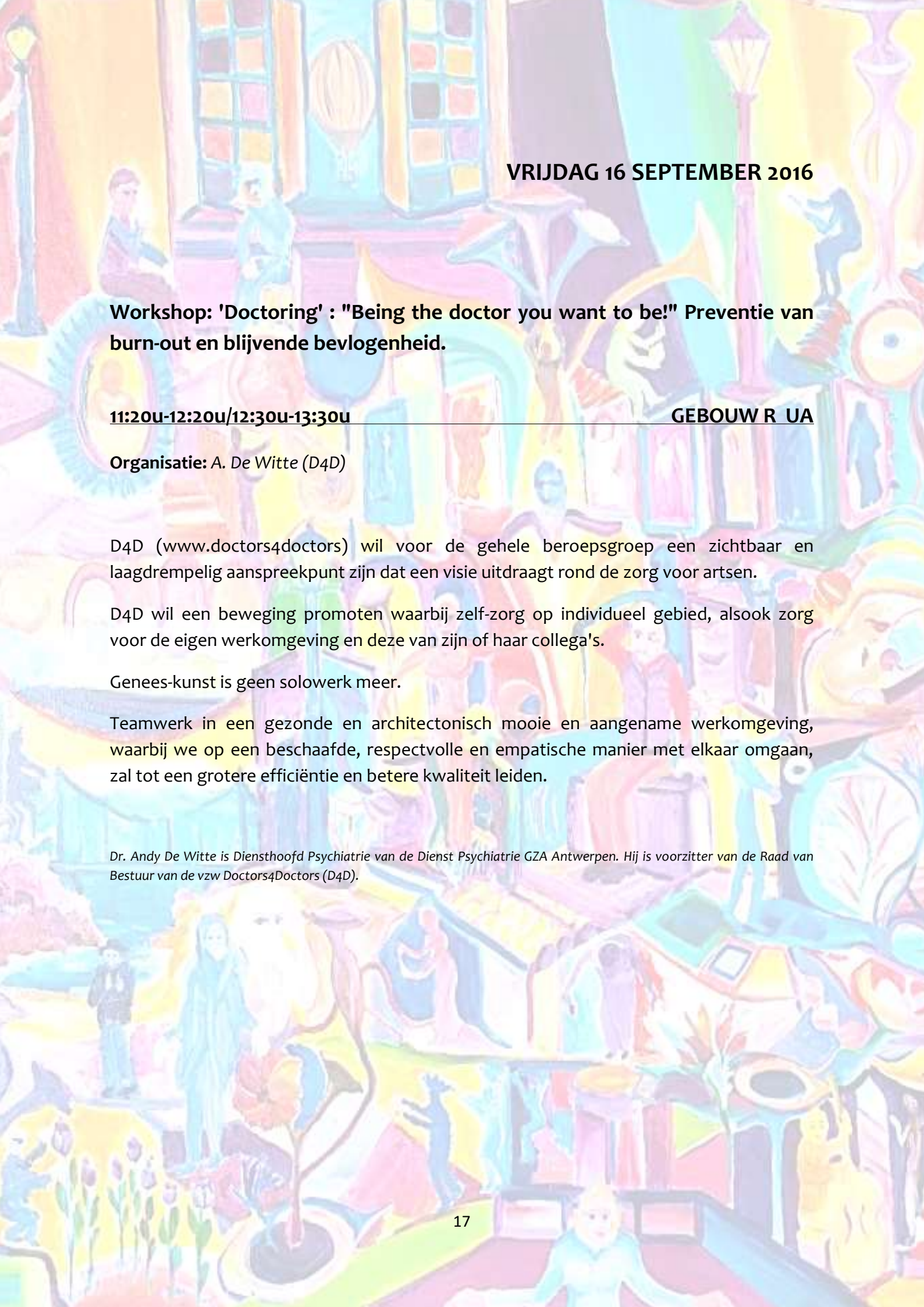
De workshop handelt over veroudering en over kwetsbaarheid voor en weerbaarheid tegen (neuro)psychiatrische ziekten bij ouderen. Vooreerst wordt er een beeld geschetst van de omvang en de gevolgen van veroudering in de Westerse wereld de komende decennia. Daarna wordt er ingegaan op de factoren die ouderen kwetsbaar maken voor of juist weerbaar maken tegen het optreden van (neuro)psychiatrische ziekten zoals dementie en vele verschillende neuropsychiatrische gedragsproblemen, ernstige depressies, angststoornissen, en psychotische beelden. Ook zal er advies worden gegeven omtrent hoe we op een ‘goede’ manier (vitaal, gezond, tevreden) oud kunnen worden. De workshop zal interactief zijn en met filmmateriaal worden verlevendigd.

Prof. Dr. Roos C. Van der Mast, opleider Psychiatrie en Hoogleraar Ouderenpsychiatrie LUMC (Leids Universitair Medisch Centrum) en CAPRI-UA Antwerpen

Tom Vermeulen RN MSc; PZ Duffel, Afdelingsverantwoordelijke Sophia – ouderenpsychiatrie, Coördinator ECT – Elektroconvulsieve Therapie, Doctoraal onderzoek CAPRI – Universiteit Antwerpen

Dr. Maarten Van Den Bossche, werkzaam als ouderenpsychiater en coördinerend arts Doelgroep Ouderen in Medisch Centrum Sint-Jozef Munsterbilzen en post-doctoraal onderzoeker aan de UA, bestuurslid Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie, voorzitter sectie psychotherapie.

Dr. N. Michels, MD, PhD. Huisarts te Reet en verbonden aan Centrum Huisartsgeneeskunde Antwerpen, ICHO (interuniversitair centrum huisartsgeneeskunde) en Vaardigheidslabo faculteit Geneeskunde Antwerpen.

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Workshop: 'Doctoring' : "Being the doctor you want to be!" Preventie van burn-out en blijvende bevlogenheid.

11:20u-12:20u/12:30u-13:30u

GEBOUW R UA

Organisatie: A. De Witte (D4D)

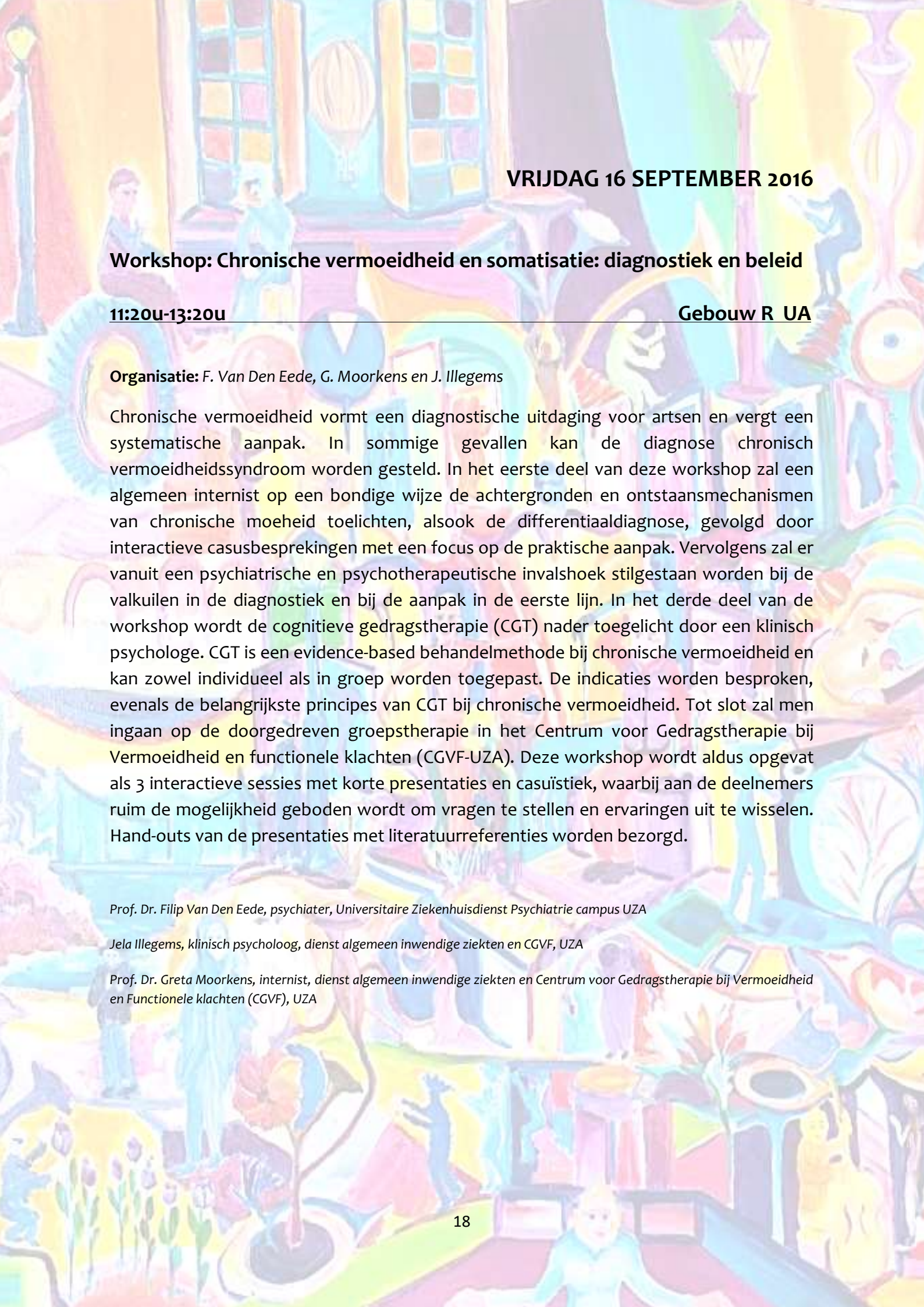
D4D (www.doctors4doctors) wil voor de gehele beroepsgroep een zichtbaar en laagdrempelig aanspreekpunt zijn dat een visie uitdraagt rond de zorg voor artsen.

D4D wil een beweging promoten waarbij zelf-zorg op individueel gebied, alsook zorg voor de eigen werkomgeving en deze van zijn of haar collega's.

Genees-kunst is geen solowerk meer.

Teamwerk in een gezonde en architectonisch mooie en aangename werkomgeving, waarbij we op een beschaafde, respectvolle en empatische manier met elkaar omgaan, zal tot een grotere efficiëntie en betere kwaliteit leiden.

Dr. Andy De Witte is Diensthoofd Psychiatrie van de Dienst Psychiatrie GZA Antwerpen. Hij is voorzitter van de Raad van Bestuur van de vzw Doctors4Doctors (D4D).

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Workshop: Chronische vermoeidheid en somatisatie: diagnostiek en beleid

11:20u-13:20u

Gebouw R UA

Organisatie: *F. Van Den Eede, G. Moorkens en J. Illegems*

Chronische vermoeidheid vormt een diagnostische uitdaging voor artsen en vergt een systematische aanpak. In sommige gevallen kan de diagnose chronisch vermoeidheidssyndroom worden gesteld. In het eerste deel van deze workshop zal een algemeen internist op een bondige wijze de achtergronden en ontstaansmechanismen van chronische moeheid toelichten, alsook de differentiaaldiagnose, gevolgd door interactieve casusbesprekingen met een focus op de praktische aanpak. Vervolgens zal er vanuit een psychiatrische en psychotherapeutische invalshoek stilgestaan worden bij de valkuilen in de diagnostiek en bij de aanpak in de eerste lijn. In het derde deel van de workshop wordt de cognitieve gedragstherapie (CGT) nader toegelicht door een klinisch psychologe. CGT is een evidence-based behandelmethode bij chronische vermoeidheid en kan zowel individueel als in groep worden toegepast. De indicaties worden besproken, evenals de belangrijkste principes van CGT bij chronische vermoeidheid. Tot slot zal men ingaan op de doorgedreven groepstherapie in het Centrum voor Gedragstherapie bij Vermoeidheid en functionele klachten (CGVF-UZA). Deze workshop wordt aldus opgevat als 3 interactieve sessies met korte presentaties en casuïstiek, waarbij aan de deelnemers ruim de mogelijkheid geboden wordt om vragen te stellen en ervaringen uit te wisselen. Hand-outs van de presentaties met literatuurreferenties worden bezorgd.

Prof. Dr. Filip Van Den Eede, psychiater, Universitaire Ziekenhuisdienst Psychiatrie campus UZA

Jela Illegems, klinisch psycholoog, dienst algemeen inwendige ziekten en CGVF, UZA

Prof. Dr. Greta Moorkens, internist, dienst algemeen inwendige ziekten en Centrum voor Gedragstherapie bij Vermoeidheid en Functionele klachten (CGVF), UZA

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Dé ANTWERPSE GGZ-BEURS

13:00u-17:00u

Gebouw S UA

Organisatie: Karolien Weemaes (OGGPA/SaRA), dr. Vicky Matthysen en Jan Mampuys (SaRA), Annelies Kog (PANGG 0-18), Tom Vansteenkiste (PhotoVoice)

van 13u tot 17u

GGZ-beurs: Samen bouwen aan een meer vermaatschappelijkte GGZ

Met de actuele, beleidsmatige ontwikkelingen in de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) heeft België resoluut gekozen voor vermaatschappelijking van zorg.

Binnen de GGZ voor volwassenen werden tot op heden meer dan 1.000 bedden bevroren (waarvan +/-600 in Vlaanderen) voor de creatie van nieuwe mobiele diensten en werden projectmiddelen ingezet voor de opbouw van regionale netwerken van GGZ-voorzieningen.

Daarnaast investeert België jaarlijks meer dan €22.000.000 in provinciale netwerken en een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen & jongeren.

Deze ontwikkelingen gaan gepaard met een belangrijke paradigmashift waarbij het medische model wordt aangevuld met de beweging van persoonlijk herstel, ervaringsdeskundigheid en empowerment. Dit kan louter gerealiseerd worden door een onderbouwde samenwerking tussen welzijn- en zorgpartners (inclusief mantelzorgers, huisartsen en andere eerstelijnsdiensten, hulpverleners/trajectbegeleiders van belendende sectoren). Samen met al deze partners willen de netwerken SaRA en PANGG 0-18 komen tot het bieden van kwalitatieve GGZ in Antwerpen.

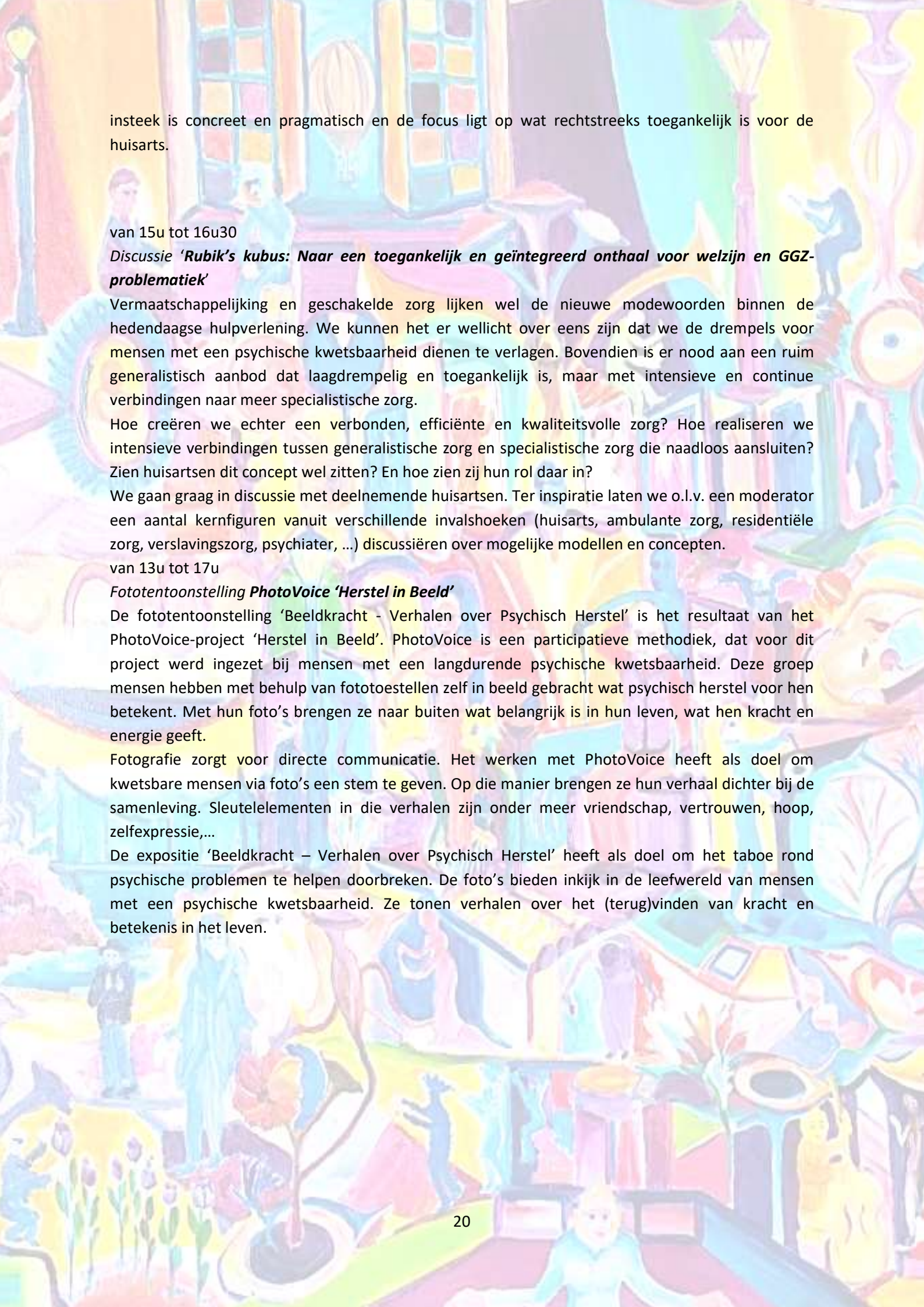
Tijdens de GGZ-beurs willen we de huisarts informeren over de concrete veranderingen op het terrein die deze hervormingen afgelopen jaren te weeg hebben gebracht. We focussen hierbij op methodieken en diensten die voor de huisarts onmiddellijk inzetbaar en bruikbaar zijn in de dagelijkse praktijk en hopen op een open dialoog op basis waarvan we de zorgvernieuwing verder kunnen ontwikkelen en/of bijsturen.

van 13u tot 14u30

Workshop 'Als de emmer overloopt: Crisiszorg en outreach in de GGZ'

Twee voorname elementen in de GGZ-hervorming betreffen het optimaliseren van de toegankelijkheid van de zorg en de creatie van mobiele diensten als belangrijke aanvulling op het reeds voorhanden ambulante en residentiële aanbod.

Tijdens deze workshop willen we stilstaan bij de crisis- en mobiele hulpverleningsdiensten voor kinderen, jongeren en volwassenen die zich in het kader van zorgvernieuwing ontwikkeld hebben. De

insteek is concreet en pragmatisch en de focus ligt op wat rechtstreeks toegankelijk is voor de huisarts.

van 15u tot 16u30

Discussie 'Rubik's kubus: Naar een toegankelijk en geïntegreerd onthaal voor welzijn en GGZ-problematiek'

Vermaatschappelijking en geschakelde zorg lijken wel de nieuwe modewoorden binnen de hedendaagse hulpverlening. We kunnen het er wellicht over eens zijn dat we de drempels voor mensen met een psychische kwetsbaarheid dienen te verlagen. Bovendien is er nood aan een ruim generalistisch aanbod dat laagdrempelig en toegankelijk is, maar met intensieve en continue verbindingen naar meer specialistische zorg.

Hoe creëren we echter een verbonden, efficiënte en kwaliteitsvolle zorg? Hoe realiseren we intensieve verbindingen tussen generalistische zorg en specialistische zorg die naadloos aansluiten? Zien huisartsen dit concept wel zitten? En hoe zien zij hun rol daar in?

We gaan graag in discussie met deelnemende huisartsen. Ter inspiratie laten we o.l.v. een moderator een aantal kernfiguren vanuit verschillende invalshoeken (huisarts, ambulante zorg, residentiële zorg, verslavingszorg, psychiater, ...) discussiëren over mogelijke modellen en concepten.

van 13u tot 17u

Fototentoonstelling PhotoVoice 'Herstel in Beeld'

De fototentoonstelling 'Beeldkracht - Verhalen over Psychisch Herstel' is het resultaat van het PhotoVoice-project 'Herstel in Beeld'. PhotoVoice is een participatieve methodiek, dat voor dit project werd ingezet bij mensen met een langdurende psychische kwetsbaarheid. Deze groep mensen hebben met behulp van fototoestellen zelf in beeld gebracht wat psychisch herstel voor hen betekent. Met hun foto's brengen ze naar buiten wat belangrijk is in hun leven, wat hen kracht en energie geeft.

Fotografie zorgt voor directe communicatie. Het werken met PhotoVoice heeft als doel om kwetsbare mensen via foto's een stem te geven. Op die manier brengen ze hun verhaal dichter bij de samenleving. Sleutelementen in die verhalen zijn onder meer vriendschap, vertrouwen, hoop, zelfexpressie,...

De expositie 'Beeldkracht – Verhalen over Psychisch Herstel' heeft als doel om het taboe rond psychische problemen te helpen doorbreken. De foto's bieden inkijk in de leefwereld van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Ze tonen verhalen over het (terug)vinden van kracht en betekenis in het leven.

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Workshop: Transculturele psychiatrische zorgverlening. Over culturele psychiatrie in de praktijk.

14:00u-15:00u/15:10u-16:10u

Gebouw R UA

Organisatie: *J. Snacken, L. Ferrant en W. Ang*

Op welke manier speelt cultuur een rol in psychiatrische ziektebeelden ? Hoe ga je om met diversiteit in de (geestelijke) gezondheidszorg ? Wat is de invloed van migratie op gezondheid ?

Deze workshop belicht de bovenstaande thema's vanuit verschillende invalshoeken: we bespreken praktijkervaringen uit de huisartspraktijk, tevens wordt er ingezoomd op verschillende psychiatrische ziektebeelden (zoals depressie, dissociatieve stoornissen, ...) vanuit een antropologisch kader. Gezien er geen pasklare antwoorden bestaan om cultuursensitief te werken, staan we stil bij dit complex proces vanuit de dagdagelijkse praktijk.

Transculturele psychiatrische zorgverlening wordt gekarakteriseerd door het feit dat “behandelaar” en “behandelde” verschillende culturele achtergronden hebben. Tevens werd met de DSM IV het begrip “Cultural Bound Syndromes” ingevoerd, met als definitie dat het gaat over verschijningsvormen van psychisch lijden die frequent voorkomen in specifieke culturen of regio's (cf. Amok in Maleisië en Indonesië)

Alhier te lande zijn er zeldzame migranten of toeristen die zulke syndromen vertonen. Het valt tevens op dat mensen uit sommige culturen een dissociatieve stoornis of een kortdurende psychotische opstoot vertonen waar wij eerder een depressie zouden verwachten. En wanen bij een psychotische depressie worden frequent foutief toegeschreven aan een schizofreen proces.

Maar bovenal ontmoeten wij moeilijkheden om een operationele brug te slaan tussen de systemen van zingeving van de patiënt en de onze. Nochtans is dit essentieel om tot een therapietrouw te komen.

Is het hierbij belangrijk bij het op gang brengen van het hulpverleningsproces om meer te weten over de culturele context waarin het probleem is ontstaan ?

Via een aantal casussen zullen een aantal vragen behandeld worden om tot meer inzicht te komen in de relatie tussen cultuur en depressie en de somatische uiting van depressie in een aantal niet-westerse culturen. Niet enkel depressie vormt een diagnostisch probleem ook andere ziektebeelden worden dikwijls verkeerd ingeschat en dus niet adequaat behandeld.

De multiculturele context van een grootstad als Antwerpen, maar ook de groeiende aanwezigheid van migranten en etnische minderheden in Vlaanderen maakt dat artsen ongewild in aanraking komen met de geestelijke gezondheidszorg voor deze personen. Onderzoek heeft aangetoond dat zij moeilijk de weg vinden naar de meest aangewezen hulpverlener en dat de communicatie een groot probleem blijft zeker bij psychiatrische stoornissen.

Wij zullen beginnen met een korte theoretische inleiding vanuit psychiatrische hoek, gevolgd door beschrijvingen van verschillende ervaringen door huisartsen om te eindigen met een “workshop” met alle aanwezigen over werken met diversiteit in de specifieke Antwerpse omstandigheden.

Dr. Winny Ang is kinder-en jeugdpsychiater en werkzaam te Antwerpen (praktijk voor kind en context Plan B, DVC Sint-Jozef, UAntwerpen). Ze heeft een MSc in Cultural Psychiatry (Mc Gill University) en is gepassioneerd door creatieve transculturele paden in de klinische praktijk ingebed in onze maatschappij)

Dr. Louis Ferrant, Huisartsgeneeskunde Universiteit Antwerpen, WGC Medikuregem (Anderlecht)

Prof. Dr. J. Snacken (VUB) Diensthoofd Psychiatrie UMC St-Pieter, Brussel

Workshop: Dermatologie en psychiatrie

14:00-15:00

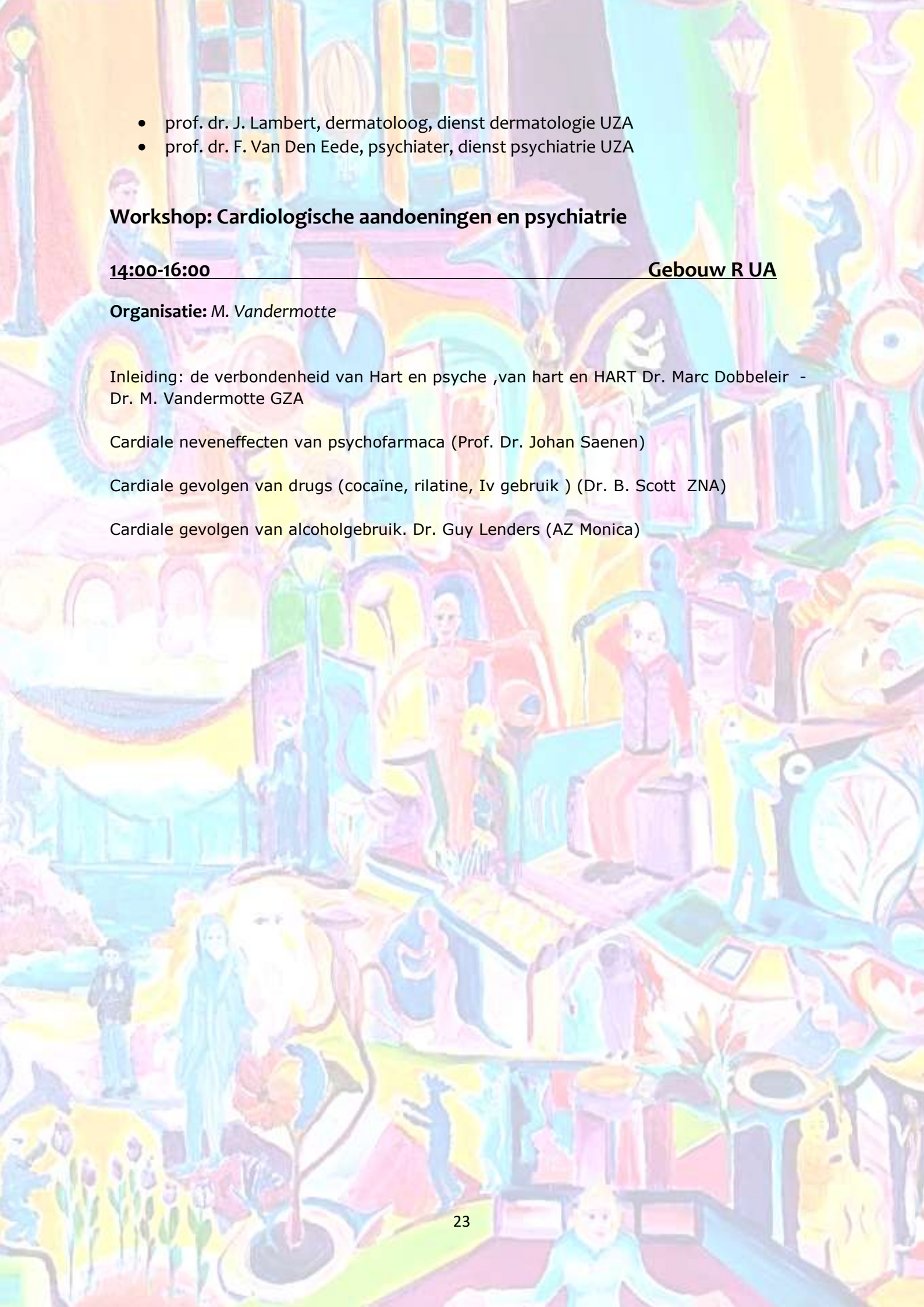
Gebouw R UA

Organisatie: J. Lambert en F. Van Den Eede

In deze workshop willen we 2 belangrijke onderwerpen interactief behandelen, die mooi de relatie dermatologie/psychiatrie illustreren.

Het eerste onderwerp betreft de kliniek en de aanpak van dermatitis factitia of artefacten. Dit is een problematiek die regelmatig op consultatie wordt gezien, gemakkelijk kan miskend worden, onder héél wat verschillende vormen zich kan manifesteren en die op zeer subtiele wijze moet aangepakt worden. Vanuit de psychiatrische invalshoek zal dieper ingegaan worden op psychiatrische stoornissen die hiermee gepaard kunnen gaan, zoals de nagebootste stoornis en stoornissen in de impulscontrole, evenals op het beleid in de klinische praktijk.

Het tweede onderwerp betreft de relatie stress en dermatologie. Er zijn heel wat dermatologische aandoeningen met dan voorop atopisch eczeem en psoriasis die manifest stressgerelateerd zijn, maar ook omgekeerd kunnen dermatologische aandoeningen bijzonder moeilijk psychologisch gedragen worden, zeker in deze esthetisch gerichte maatschappij. De interacties tussen psyche, stress en dermatologische aandoeningen zullen besproken worden, evenals de psycho-sociale gevolgen ervan.

-
- prof. dr. J. Lambert, dermatoloog, dienst dermatologie UZA
 - prof. dr. F. Van Den Eede, psychiater, dienst psychiatrie UZA

Workshop: Cardiologische aandoeningen en psychiatrie

14:00-16:00

Gebouw R UA

Organisatie: *M. Vandermotte*

Inleiding: de verbondenheid van Hart en psyche ,van hart en HART Dr. Marc Dobbeleir - Dr. M. Vandermotte GZA

Cardiale neveneffecten van psychofarmaca (Prof. Dr. Johan Saenen)

Cardiale gevolgen van drugs (cocaïne, rilatine, Iv gebruik) (Dr. B. Scott ZNA)

Cardiale gevolgen van alcoholgebruik. Dr. Guy Lenders (AZ Monica)

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Symposium: Medische Ethiek: Euthanasie bij ondraaglijk psychisch lijden

13:00u-16:00u

Gebouw R UA

Organisatie: Prof. Dr. P. Cras en P. Cosyns

Workshop: Inzicht en eigenaarschap: De diagnostiek en de behandeling van bipolaire stoornis.

14:00u-15:00u/15:10u-16:10u

Gebouw R UA

Organisatie: J. Oldenburg

Medicatie alleen is onvoldoende gebleken in de behandeling van bipolaire stoornis. Een doorleefd inzicht in de complexe effecten van de stoornis op de patiënt als persoon is cruciaal in de preventie van terugval, evenals het aanleren van strategieën om zelf de regie te kunnen nemen over de stoornis. Het team van de Fase 2, een academische behandelafdeling voor bipolaire stoornis en/of psychose van het psychiatrisch ziekenhuis Duffel vertelt u graag over de evidence-based diagnostiek en behandeling van bipolaire stoornis. Gedurende een uur krijgt u in een interactieve workshop een kijkje in de keuken van deze gespecialiseerde afdeling en is er veel ruimte voor reflectie en vragen. Aan bod komen onder andere de wetenschappelijke onderbouwing van de behandeling, de zelfmanagement en strategietrainingen en de voorstelling van een nieuwe mobiele applicatie die De Fase 2 momenteel ontwikkelt. Aan het einde van de sessie nemen we de tijd om de details van de soms uitdagende diagnostische vraagstukken die we tegenkomen te bespreken. Omdat we erg benieuwd zijn hoe u in uw praktijk omgaat met bipolaire stoornis hopen we dat u hieraan actief deelneemt. Vergeet dus uw casus niet!

*Prof. Dr. Bernard Sabbe, Gewoon hoogleraar psychiatrie en medische psychologie, Faculteit Geneeskunde & Gezondheidswetenschappen, Universiteit Antwerpen en Vrije Universiteit Brussel
Diensthoofd Universitaire Dienst Psychiatrie Duffel – Universitair Ziekenhuis Antwerpen, Coördinator Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI), Universiteit Antwerpen*

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Jonne Oldenburg is geboren in Leidschendam, Nederland, op 13 november 1980. In 2005 behaalde hij zijn bachelordiploma in de psychologie aan de Universiteit van Leiden. Vervolgens ontving hij zijn researchmasterdiploma in neurowetenschappen en ontwikkelingspsychologie in 2007. Tijdens zijn studies raakte hij geïnteresseerd in de werking van het brein, waardoor hij zijn doctoraatsstudies in de cognitieve neurowetenschappen opname aan de Universiteit van Gent. Dr. Oldenburg is nu als klinisch psycholoog en onderzoeker verbonden aan de universitair departement van het psychiatrisch ziekenhuis in Duffel en de Universiteit van Antwerpen waar hij de grondslagen en behandeling van bipolaire en depressieve stoornissen bestudeert

Wim Aerts, Hoofdverantwoordelijke afdeling FASE 2, Psychiatrisch Ziekenhuis Duffel

Lieve Beheydt, psycholoog, Psychiatrisch Ziekenhuis Duffel, onderzoekster CAPRI (Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI), Universiteit Antwerpen)

Workshop: Evolutie en gebruik van antipsychotica en ambulante zorgmodellen

14:00u-15:00u/15:10u-16:10u

Gebouw R UA

Organisatie: P. Geerts en J. Van Hecke (in samenwerking met Janssen-Cilag)

De langdurige behandeling van mensen met een schizofrene psychose is en blijft een belangrijke uitdaging. Deze workshop bespreekt de evolutie van de medicamenteuze behandelopties, van haloperidol tot de nieuwste generatie producten. We staan ook stil bij de toenemende ambulante psychiatrische zorg, en de mogelijke rol die een publieke-private samenwerking hierin kan spelen.

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

**Symposium: Vermaatschappelijking van de psychiatrische hulpverlening:
symposium voor de sectie langdurige zorg van de Vlaamse Vereniging voor
Psychiatrie**

14:00u -16:00u

Gebouw R UA

Organisatie: *K. Catthoor*

Psychiaters zijn artsen die soms beslissingen nemen die indruisen tegen wat mensen als herstellende ervaren. Zoals bijvoorbeeld het instellen van een gedwongen opname, het verplichten tot innemen van medicatie of het aandringen op een langdurigere ziekenhuisopname. De vraag is dus of psychiaters zich altijd hersteldeskundigen mogen noemen. Herstel is een recent behandelmodel waarbij de klassieke geneeskundige principes niet worden los gelaten maar wordt ingezet op een manier dat bijdraagt tot een zo optimaal mogelijk algemeen welbevinden bij de patiënt. De behandeling van psychiatrische ziektebeelden ligt naast goede kennis van psychopathologie en behandeling ook in het aanwenden van een zorgvuldig ontwikkelde samenwerking tussen behandelaar, patiënt, familie en ruimere omgeving, zoals ook de huisarts. Veel psychiaters zien dat herstel als een belangrijk leidend principe in de behandeling en willen de behandeling in de context van de omgeving van de patiënt en maatschappij vormgeven. Weg gaan na de lezingen graag in discussie met de deelnemers van deze workshop.

Werken als het scheppen van een wereld voor en door mensen, maar... niet voor iedereen!

B. Leroy, psychiater, UPC KULeuven

Herstelgerichte farmacotherapie

J. Kleinen, psychiater in het PC Sint-Hieronymus en in een mobiel team voor langdurige zorg in Sint-Niklaas.

Alternatieven voor psychiatrische opname. Wat kunnen mobiele teams?

H. Debruyne, Psychiater, hoofdgeneesheer PC. Dr. Guislain, psychiater MOBIL Gent-West-project PAKT.

Plenaire discussie

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2016

Symposium: Analyse van het voorschrijfgedrag van antipsychotica door Belgische artsen: Wat schrijven we voor en waarom?

14:00u -16:00u

Gebouw R UA

Organisatie: C. Bervoets, S. Cleymans en M. Morrens

Antipsychotica zijn frequent voorgeschreven geneesmiddelen die gebruikt worden bij een brede waaier van psychiatrische en niet-psychiatrische indicaties. Dit symposium maakt een analyse van het voorschrijfgedrag door de Belgische arts, kijkt naar evoluties doorheen de tijd, en staat stil bij de impact van de farmaceutische industrie hierop.

Voorschrijven van eerste en tweede generatie antipsychotica in België tussen 1997 en 2012: een populatie-gebaseerd onderzoek.

M. Morrens

De relatie tussen voorschrijfpatronen van antipsychotica en contacten met de farmaceutische industrie in Vlaanderen.

S. Cleymans

Voorschrijfgewoonten in acute sedatie: een bevraging van Belgische psychiaters en urgentie artsen

C. Bervoets

Hoe worden artsen beïnvloed door de farmaceutische industrie?

M. Morrens

Prof. Dr. Manuel Morrens, hoofddocent, faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Universiteit Antwerpen, verbonden aan het psychiatrisch ziekenhuis Duffel, de Fase 3 en directeur onderzoek, Universitaire Dienst Psychiatrie Duffel – Universitair Ziekenhuis Antwerpen.

Dr. Chris Bervoets, Arts UPC KU Leuven psychiatrie; Voorzitter werkgroep Dwanginterventies in Psychiatrie Hoge Gezondheidsraad President Koninklijke Geneesherenvereniging van Brugge en het Noorde, bestuurslid Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie (VVP)

Dr. Stijn Cleymans, Arts Specialist in Opleiding (UA)

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

SYMPOSIUM: Evaluatie van menselijke schade en psychiatrie

09.00u -12.00u

Gebouw R UA

Organisatie: Belgische Nederlandstalige Vereniging van Verzekeringsraadsgeneesheren en Medische Experts (BENEVERMEDEX)

Coördinator: S. Van Bragt

J.-P. Tricot: Verwelkoming en inleiding

Eerste Deel: Arbeidsongeschiktheid en psychische aandoeningen

S. Decuman : Arbeidsongeschiktheid en psychische aandoeningen vanuit het perspectief van de ziekte- en invaliditeitsverzekering

Is er de laatste jaren een evolutie van de uitkeringen arbeidsongeschiktheid ten gevolge van psychische aandoeningen ?

Dr. Saskia Decuman zal ons hierover toelichting verstrekken, maar niet alleen door cijfermateriaal te verstrekken. Hoe interpreteert het Riziv de tendens ? Welke initiatieven worden desbetreffend door het Riziv genomen ?

Saskia Decuman is ondersteunend expert onderzoek en ontwikkeling, dienst voor uitkeringen Riziv.

S. Van Bragt: Evolutie van de arbeidsongeschiktheid en psychische aandoeningen bij de schadegevallen Verzekeringen Precura

Verzekeringen Precura vergoeden arbeidsongeschiktheid in geval van ziekte en ongeval. Deze verzekering dekte ook in het verleden arbeidsongeschiktheid ten gevolge van psychische aandoeningen (zoals t.g.v. 'burn-out', of 'aanpassingsstoornis'...). Hiermee kan de evolutie in de tijd nagegaan worden van de schadegevallen arbeidsongeschiktheid ten gevolge van (alle) psychische aandoeningen.

De statistieken kunnen naast deze van het Riziv gelegd worden.

Stefan Van Bragt is algemeen geneeskundige, en als verzekeringsgeneeskundige vervult hij bij Verzekeringen Precura de functie van geneesheer-directeur

M. Stein: Psychisch ziek : hoezo, arbeidsongeschikt ?

Marc Stein heeft als psychiater-expert jarenlange ervaring bij de beoordeling van arbeidsongeschiktheid ten gevolge van psychische aandoeningen – het begroten van arbeidsongeschiktheid is één van de hoofdopdrachten van de geneesheer-expert.

Marc Stein staat als behandelend psychiater ook aan de 'andere kant', moet ook in de concrete confrontatie met de patiënt al of niet besluiten tot arbeidsongeschiktheid. Hij moet hierbij

samenwerken met de verwijzende huisarts. Verder heeft hij door zijn functie als liaison-psychiater goede kennis van het werk- en denkkader van zijn collega's specialisten.

Hij zal ons dan ook met zin voor de dagelijkse medische realiteit, maar geënt op verzekeringsgeneeskundige structuur, onderhouden over de vastgestelde evolutie van psychische aandoeningen met geattesteerde arbeidsongeschiktheid. Is er een evolutie van de aandoeningen, dan wel van de diagnostiek? Stemt de werkonderbreking wel overeen met arbeidsongeschiktheid?

Marc Stein is psychiater en lid van de sectie Psychosomatische geneeskunde en liaison psychiatrie in de Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie

Tweede deel: PTSD: Recente inzichten

J. Op De Beeck : EMDR, een psychotherapeutische techniek ter behandeling van trauma

Vele mensen herstellen spontaan na het meemaken van ingrijpende gebeurtenissen. Anderen blijven echter maanden geagiteerd, gespannen en hebben ernstige slaapproblemen of vermijden het deelnemen aan het maatschappelijke leven vanwege te stresserende intrusies. Een EMDR-behandeling (Eye Movement Desensitization and Reprocessing) laat stapsgewijs hun verwerkingssysteem weer gesmeerd verlopen en maakt een veilige traumaconfrontatie mogelijk. Hierdoor wordt hun stresssysteem ontlast en is er een herstel van hun mogelijkheden.

Er wordt stilgestaan bij de stappen in een EMDR-behandeling, het achterliggende informatieverwerkingsmodel en bij de indicaties/contra-indicaties. Geïllustreerd met casuïstiek en met ruimte voor vragen vanwege het publiek.

Johan Op De Beeck is klinisch psycholoog en psychotherapeut. Hij is gespecialiseerd in traumaverwerking en cultuur sensitieve hulpverlening. Hij is werkzaam in de groepspraktijken Agora te Antwerpen-Noord en De Villegas te Berchem.

C. Dillen : Diagnostiek PTSD – differentiële diagnose, biologisch model, DSM V

Post traumatische stress stoornis: een diagnose waarmee we in de forensische psychiatrie veel geconfronteerd worden, maar waarbij de vlag zelden de lading dekt. PTSD is voor vele artsen en andere gezondheidswerkers het resultaat van de optelsom: trauma + psychische klachten = PTSD.

PTSD zoals gedefinieerd in de Diagnostic and Statistical Manual of mental disorders, is evenwel een complexe pathologie die berust op een ontregeling van ons onderliggend neuro-endocrinologisch alarmsysteem bij levensbedreigende ervaringen. Diagnostiek moet dan ook nauwgezet gebeuren omdat een 'echte' PTSD een biologisch verankerde stoornis is als rechtstreeks gevolg van een externe gebeurtenis met consequenties naar behandeling en schadebeoordeling toe. Dit in tegenstelling tot vele andere 'pseudo-PTSD' reacties, waar andere oorzaken aan de oorsprong liggen die meer met vooraf bestaande persoonlijkheidsfactoren of secundaire motivaties te maken hebben, dan met het levensbedreigende trauma.

Chris Dillen is forensisch psychiater, hoogleraar aan de VUB faculteiten Recht/ Criminologie en Psychologie/ Educatiewetenschappen, en actief als deskundige.

Prof. Dr Jean-Pierre Tricot is voorzitter van de Koninklijke Artsenvereniging van Antwerpen (KARVA) en voorzitter van de European Association of Medical Experts (EAOME); Dr Stefan van Bragt is verzekeringsraadsgeneesheer en Geneesheer-Directeur Verzekeringen Precura; Dr Saskia Decuman, ondersteunend expert onderzoek en ontwikkeling, dienst voor uitkeringen Riziv; Dr Marc Stein is psychiater en lid van de sectie Psychosomatische geneeskunde en liaison psychiatrie in de Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie ; Johan Op De Beeck is klinisch psycholoog en psychotherapeut - hij is gespecialiseerd in traumaverwerking en cultuur sensitieve hulpverlening ; Prof. Dr Chris Dillen is psychiatrisch gerechtsdeskundige in strafrecht en in civiel recht, en hoogleraar forensische psychiatrie aan de VUB

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

Symposium CAPRI:

Deel 1: Wetenschappelijk Onderzoek Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI)

09:00u-10:20u

Gebouw R UA

Organisatie: G. Dom, D. Van West, I. Glazemakers, M. Morrens, B. Sabbe (coördinator), D. Schrijvers, F. Van Den Eede

Een kleine vijftien jaar geleden werd er in het kader van de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen van de Universiteit Antwerpen een nieuwe onderzoekseenheid in het leven geroepen: het Collaborative Psychiatric Research Institute (CAPRI <https://www.uantwerpen.be/en/rg/capri/>). Binnen dit wetenschappelijk onderzoekscentrum wordt onderzoek gevoerd in het domein van medische psychologie en (neuro-)psychiatrie met het centrale doel om wetenschappelijk inzicht in de oorzaken van specifieke psychische stoornissen te stimuleren; aldus wordt beoogd diagnostiek en behandeling van grote psychiatrische ziektebeelden te optimaliseren. Inmiddels is het CAPRI uitgegroeid tot een leidinggevend onderzoekscentrum binnen en buiten de Nederlandstalige geestelijke gezondheidszorg. Meer dan vijftientig doctoraatsonderzoeken werden reeds met succes afgerond en een vijftiental innoverende onderzoeken zijn lopende. De CAPRI-projectleiders willen met dit symposium een overzicht bieden van de belangrijkste onderzoekslijnen binnen dit Antwerps psychiatrische onderzoekscentrum:

Onderzoek naar schizofrenie (M. Morrens)

Onderzoek naar verslaving (G. Dom)

Onderzoek naar consultatie- en liaisonpsychiatrie en slaap (F. Van Den Eede)

Onderzoek naar stemmingsstoornissen (D. Schrijvers)

Onderzoek in de forensische psychiatrie (K. Goethals)

Onderzoek in Kinder- en Jeugdpsychiatrie (I. Glazemakers / D. van West)

ECT –Neuromodulatie en RTMS (F. Van Den Eede en D. Schrijvers)

Deel 2: ECT en rTMS als neurobiologische behandelingen voor de depressieve stoornis (D. Schrijvers en F. Van Den Eede)

10.20u – 11.30u:

Gebouw R UA

Prof. Dr. Manuel Morrens, hoofddocent, faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Universiteit Antwerpen, verbonden aan het psychiatrisch ziekenhuis Duffel, de Fase 3 en directeur onderzoek, Universitaire Dienst Psychiatrie Duffel – Universitair Ziekenhuis Antwerpen.

Daarnaast zal dr. Morrens deeltijds de rol opnemen van directeur onderzoek. Dit houdt de coördinatie in van het wetenschappelijk onderzoek in het PZ, verbonden aan het psychiatrisch ziekenhuis Duffel, De Fase 3 en directeur onderzoek Universitaire Dienst Psychiatrie Duffel.

Prof. Dr. Geert Dom, Verslavingspsychiatrie Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute, Universiteit Antwerpen, Hoofdgeneesheer Psychiatrisch Ziekenhuis Broeders Alexianen, Boechout

Prof. dr. Filip Van Den Eede, psychiater, Universitaire Ziekenhuisdienst Psychiatrie campus UZA

*Prof. Dr. Bernard Sabbe, Gewoon hoogleraar psychiatrie en medische psychologie, Faculteit Geneeskunde & Gezondheidswetenschappen, Universiteit Antwerpen en Vrije Universiteit Brussel
Diensthoofd Universitaire Dienst Psychiatrie Duffel – Universitair Ziekenhuis Antwerpen, Coördinator Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI), Universiteit Antwerpen*

Dr. Dr. Schrijvers, Psychiater-psychotherapeut op Opname 1 en ECT-unit Universitaire Dienst Psychiatrie Duffel - Universitair Ziekenhuis Antwerpen, Docent Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute en departement Verpleeg- en Vroedkunde, Universiteit Antwerpen

Prof. Dr. Kris Goethals, Prof. dr. Kris Goethals, directeur Universitair Forensisch Centrum (UFC)/ forensische psychiater Universitair Ziekenhuis Antwerpen en Universitaire Ziekenhuisdienst Psychiatrie

Prof. Dr. Inge Glazemakers, ontwikkelingspsychologe en gastprofessor Universiteit Antwerpen, ZNA Universitair Centrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie Antwerpen (UKJA), UA (CAPRI) – VUB (KLEP)

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

Satellietsymposium: Vereniging voor Artsen werkzaam in de sector Personen met een Handicap (VVAG)

09:30-12:00

Gebouw R 3.40

09:30 onthaal

09:45 Workshop **GAUZZ: centrum voor Gedragstoornissen bij Autisme met Zwaar Zorgbehoevendheid**. Dr Karin Heyde, Psychiater Gauzz

Abstract

Het centrum voor Gedragstoornissen bij Autisme met Zwaar Zorgbehoevendheid (GAUZZ) is een samenwerkingsverband van het PC St. Amedeus en het Universitair Psychiatrisch Centrum KU Leuven en kadert in een RIZIV conventie. Het beoogt de revalidatie van kinderen en jongeren van 6 tot 25 jaar met autisme en verstandelijke beperking die dermate ernstige en frequente gedragsproblemen vertonen, dat de bestaande begeleiding in het thuis- of thuisvervangend milieu niet meer volstaat. De revalidatie gebeurt hetzij residentieel (een unit met 4 bedden voor kinderen in UPC Leuven campus Kortenberg, een unit met 4 bedden in PC St Amedeus voor jongeren), hetzij via outreach.

Binnen deze workshop worden de krijtlijnen van het project voorgesteld en worden de doelstellingen aan de hand van casuïstiek voorgesteld.

Leerdoelen:

- Aan het eind van de workshop zijn de deelnemers vertrouwd met de specifieke moeilijkheden en uitdagingen die werken met onze doelgroep kenmerken.
- De deelnemers kennen de mogelijkheden van het GAUZZ project: wat betreft doelgroep, de combinatie outreach en opname, de transitiezorg (6-25j)
- De deelnemers kunnen aftoetsen in hoeverre het project voor de eigen cliënten een meerwaarde zou kunnen betekenen.

Toegepaste werkvormen:

- Korte voorstelling van team en project
- Casuïstiek
- Aftoetsen en delen van ervaring
- Feedback

Karin Heyde is psychiater in het Gauzz-project, en vooral werkzaam in het Psychiatrisch Ziekenhuis St Amadeus te Mortsel. Zij werkte ook jaren in het Oriëntatiecentrum voor Personen met een Handicap van het Gouverneur Kinsbergencentrum te Wilrijk, alsook in het Referentiecentrum Autisme, en is er nu nog consulent. Daarnaast werkt ze mee in het Communicatie-team voor de lessen Communicatievaardigheden aan de studenten Geneeskunde van de Universiteit Antwerpen. Karin Heyde is ook voorzitter van de Commissie Ontwikkelingsstoornissen van de Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie.

11:30 Algemene Ledenvergadering van de VVAG
voorstellen nieuw bestuur
voorstelling van het jaarplan 2016-17

Inschrijving

Gezien het beperkt aantal plaatsen is inschrijving noodzakelijk.

Leden VVAG: schrijven zich rechtstreeks in door een mail te sturen aan het secretariaat van de VVAG, vóór 14/9/16 naar Miranda.Clijmans@hetgielsbos.be

Niet-leden: schrijven zich in via de algemene website van de GDA

Workshop: De rol van de ouderenpsychiater bij de zorg voor bewoners van een woonzorgcentrum

09.00u-13.00u

Gebouw R UA

coördinatie en leiding: Prof Delepeleire. in samenwerking met Vlaamse Vereniging Psychiatrie (VVP)

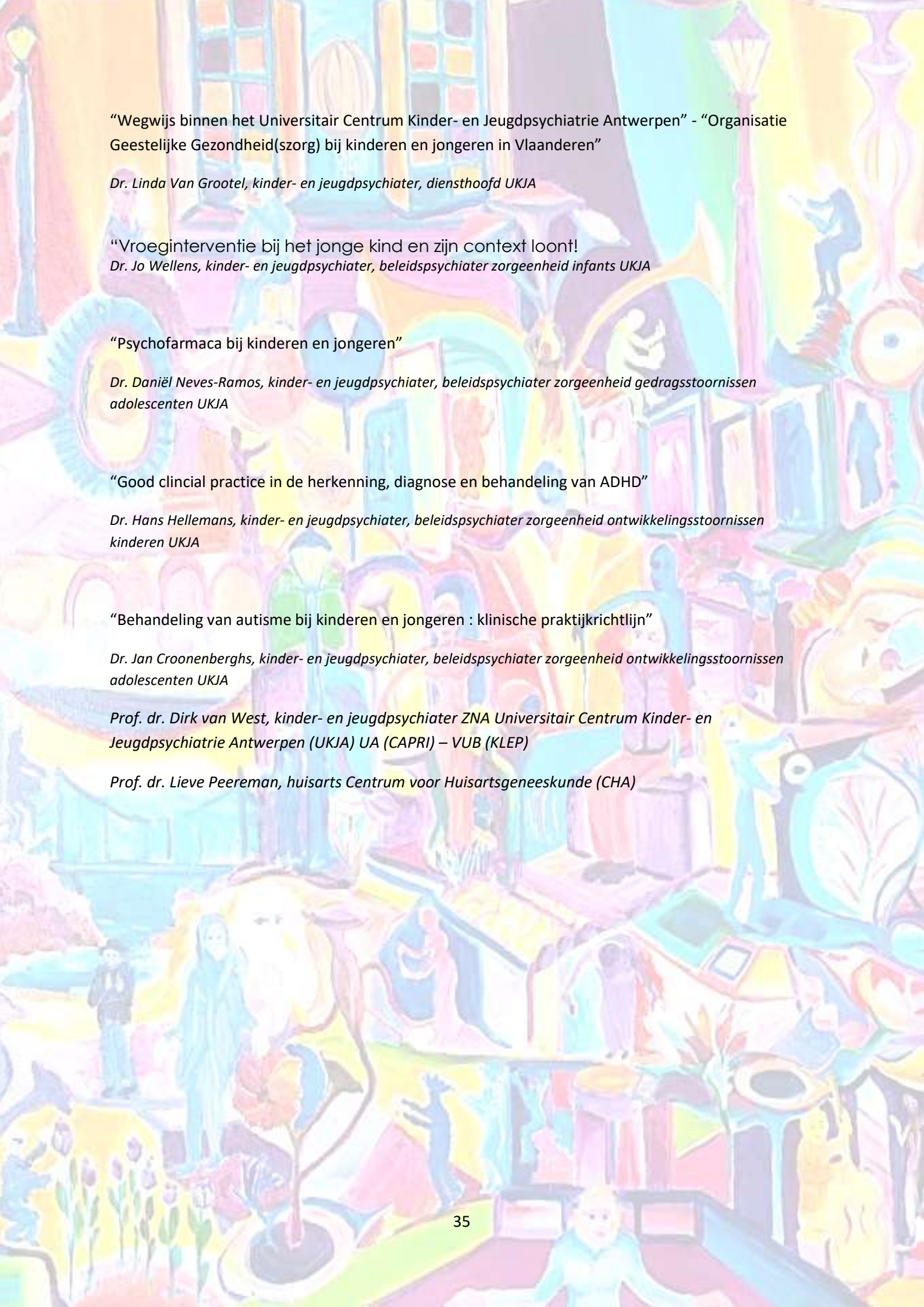
Symposium: Kinder- en jeugdpsychiatrische aandoeningen

09.00u-12.00u

Gebouw R UA

Organisatie: D. van West en L. Peereman

Themata en sprekers :

“Wegwijs binnen het Universitair Centrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie Antwerpen” - “Organisatie Geestelijke Gezondheid(szorg) bij kinderen en jongeren in Vlaanderen”

Dr. Linda Van Grootel, kinder- en jeugdpsychiater, diensthoofd UKJA

“Vroeginterventie bij het jonge kind en zijn context loont!

Dr. Jo Wellens, kinder- en jeugdpsychiater, beleidspsychiater zorgeneid infants UKJA

“Psychofarmaca bij kinderen en jongeren”

Dr. Daniël Neves-Ramos, kinder- en jeugdpsychiater, beleidspsychiater zorgeneid gedragsstoornissen adolescenten UKJA

“Good clinical practice in de herkenning, diagnose en behandeling van ADHD”

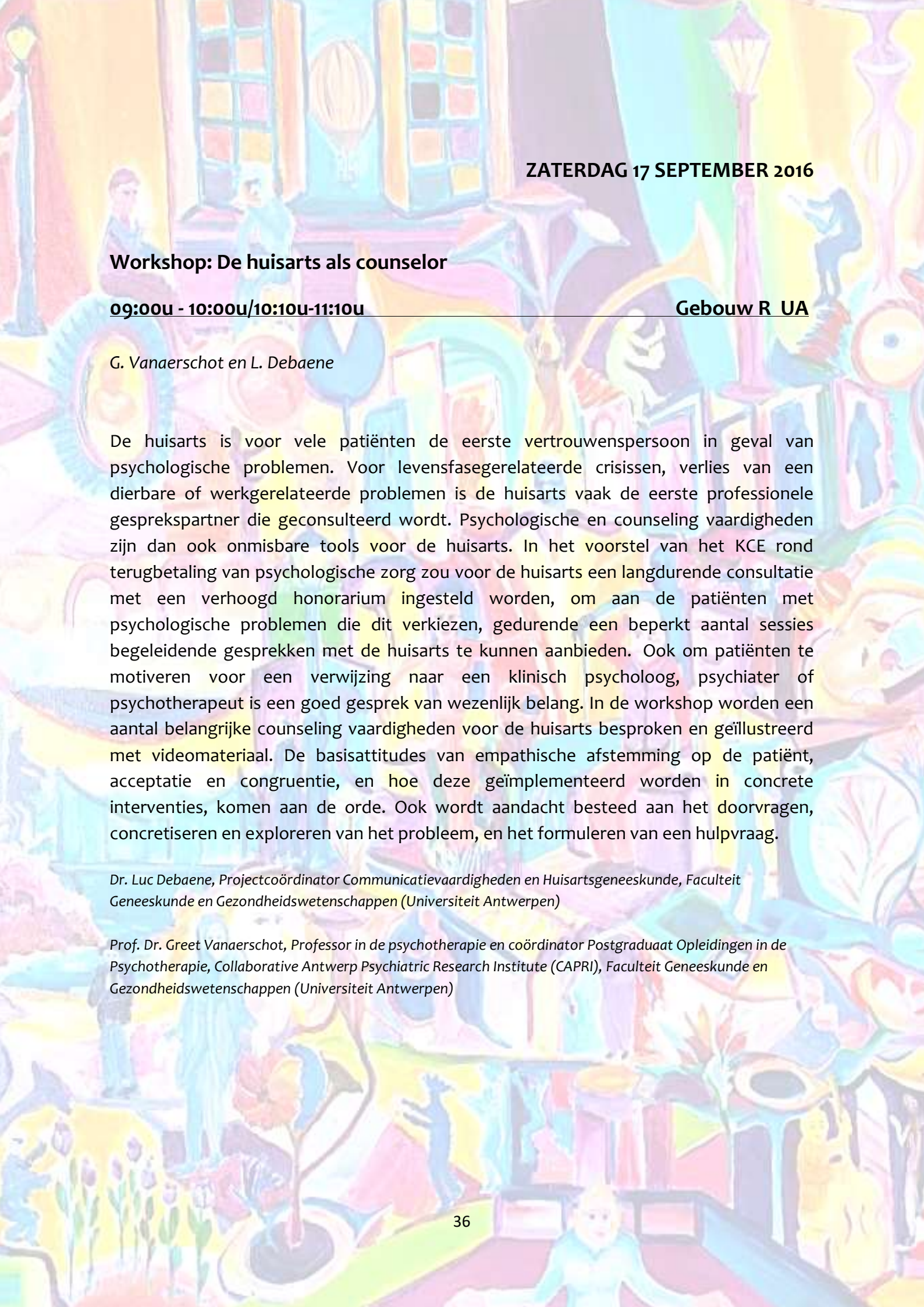
Dr. Hans Hellemans, kinder- en jeugdpsychiater, beleidspsychiater zorgeneid ontwikkelingsstoornissen kinderen UKJA

“Behandeling van autisme bij kinderen en jongeren : klinische praktijkrichtlijn”

Dr. Jan Croonenberghs, kinder- en jeugdpsychiater, beleidspsychiater zorgeneid ontwikkelingsstoornissen adolescenten UKJA

Prof. dr. Dirk van West, kinder- en jeugdpsychiater ZNA Universitair Centrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie Antwerpen (UKJA) UA (CAPRI) – VUB (KLEP)

Prof. dr. Lieve Peereman, huisarts Centrum voor Huisartsgeneeskunde (CHA)

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

Workshop: De huisarts als counselor

09:00u - 10:00u/10:10u-11:10u

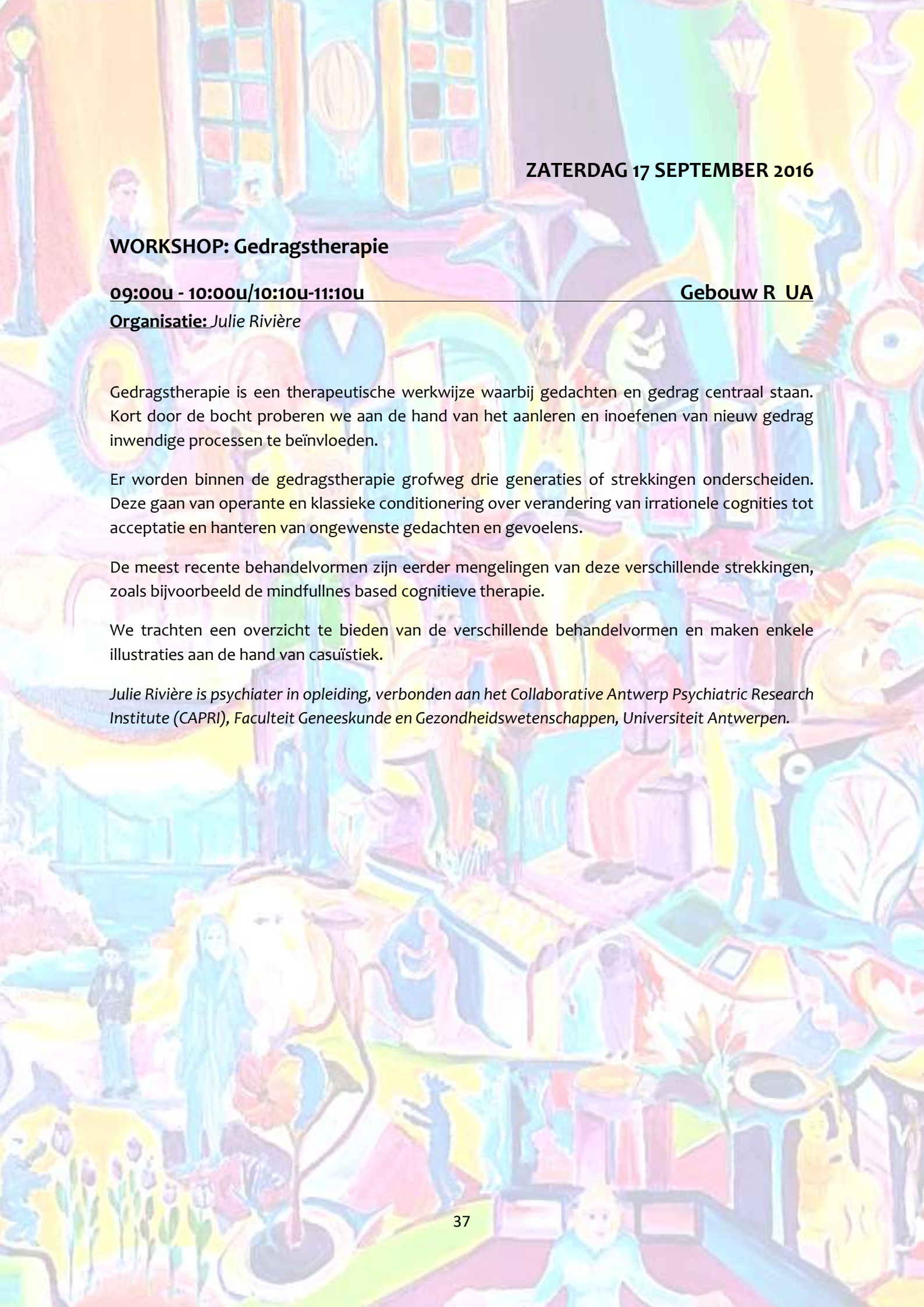
Gebouw R UA

G. Vanaerschot en L. Debaene

De huisarts is voor vele patiënten de eerste vertrouwenspersoon in geval van psychologische problemen. Voor levensfasegerelateerde crisissen, verlies van een dierbare of werkgerelateerde problemen is de huisarts vaak de eerste professionele gesprekspartner die geconsulteerd wordt. Psychologische en counseling vaardigheden zijn dan ook onmisbare tools voor de huisarts. In het voorstel van het KCE rond terugbetaling van psychologische zorg zou voor de huisarts een langdurende consultatie met een verhoogd honorarium ingesteld worden, om aan de patiënten met psychologische problemen die dit verkiezen, gedurende een beperkt aantal sessies begeleidende gesprekken met de huisarts te kunnen aanbieden. Ook om patiënten te motiveren voor een verwijzing naar een klinisch psycholoog, psychiater of psychotherapeut is een goed gesprek van wezenlijk belang. In de workshop worden een aantal belangrijke counseling vaardigheden voor de huisarts besproken en geïllustreerd met videomateriaal. De basisattitudes van empathische afstemming op de patiënt, acceptatie en congruentie, en hoe deze geïmplementeerd worden in concrete interventies, komen aan de orde. Ook wordt aandacht besteed aan het doorvragen, concretiseren en exploreren van het probleem, en het formuleren van een hulpvraag.

Dr. Luc Debaene, Projectcoördinator Communicatievaardigheden en Huisartsgeneeskunde, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (Universiteit Antwerpen)

Prof. Dr. Greet Vanaerschot, Professor in de psychotherapie en coördinator Postgraduaat Opleidingen in de Psychotherapie, Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI), Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (Universiteit Antwerpen)

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

WORKSHOP: Gedragstherapie

09:00u - 10:00u/10:10u-11:10u

Gebouw R UA

Organisatie: *Julie Rivière*

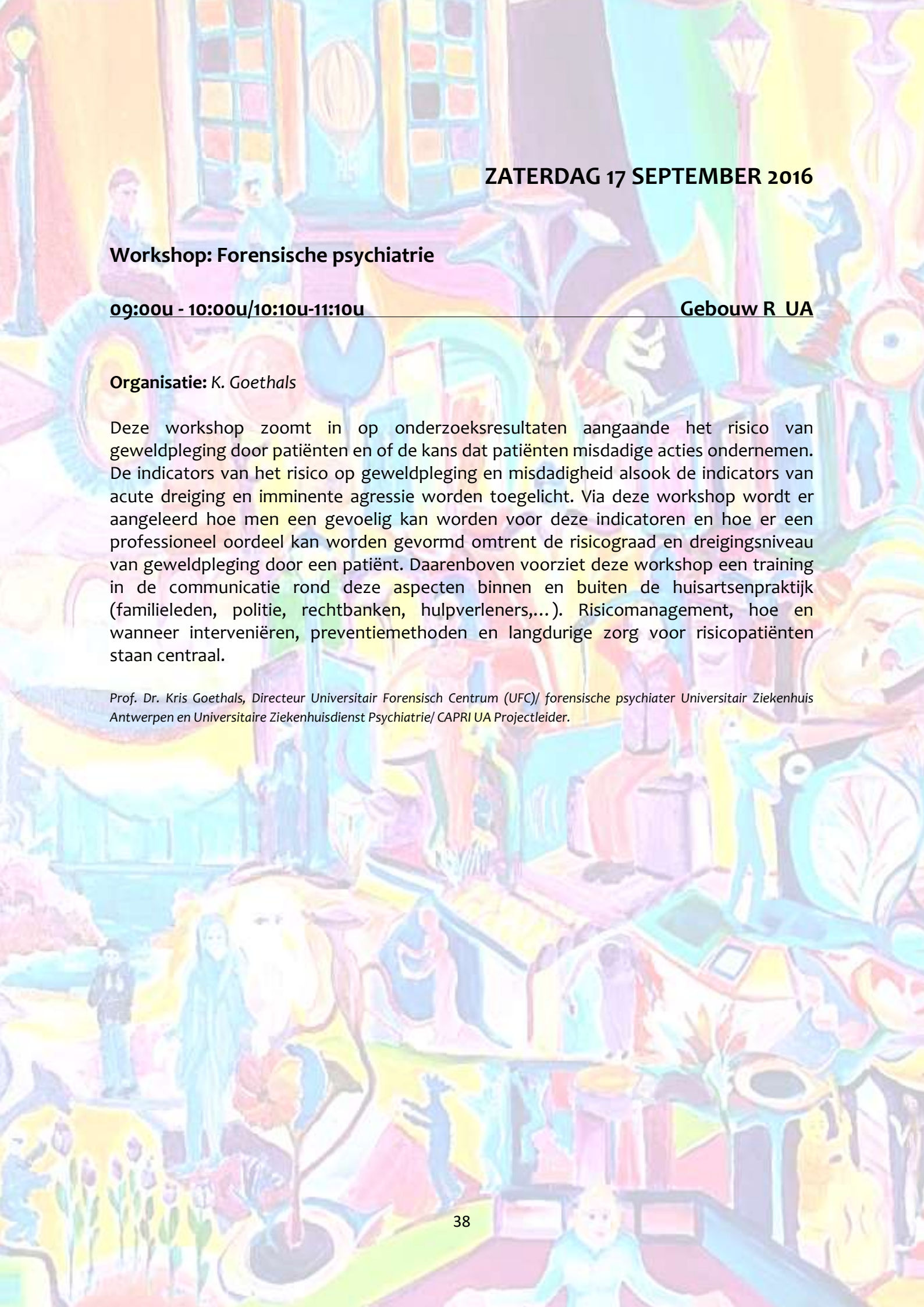
Gedragstherapie is een therapeutische werkwijze waarbij gedachten en gedrag centraal staan. Kort door de bocht proberen we aan de hand van het aanleren en inoefenen van nieuw gedrag inwendige processen te beïnvloeden.

Er worden binnen de gedragstherapie grofweg drie generaties of strekkingen onderscheiden. Deze gaan van operante en klassieke conditionering over verandering van irrationele cognities tot acceptatie en hanteren van ongewenste gedachten en gevoelens.

De meest recente behandelvormen zijn eerder mengelingen van deze verschillende strekkingen, zoals bijvoorbeeld de mindfulness based cognitieve therapie.

We trachten een overzicht te bieden van de verschillende behandelvormen en maken enkele illustraties aan de hand van casuïstiek.

Julie Rivière is psychiater in opleiding, verbonden aan het Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI), Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Universiteit Antwerpen.

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

Workshop: Forensische psychiatrie

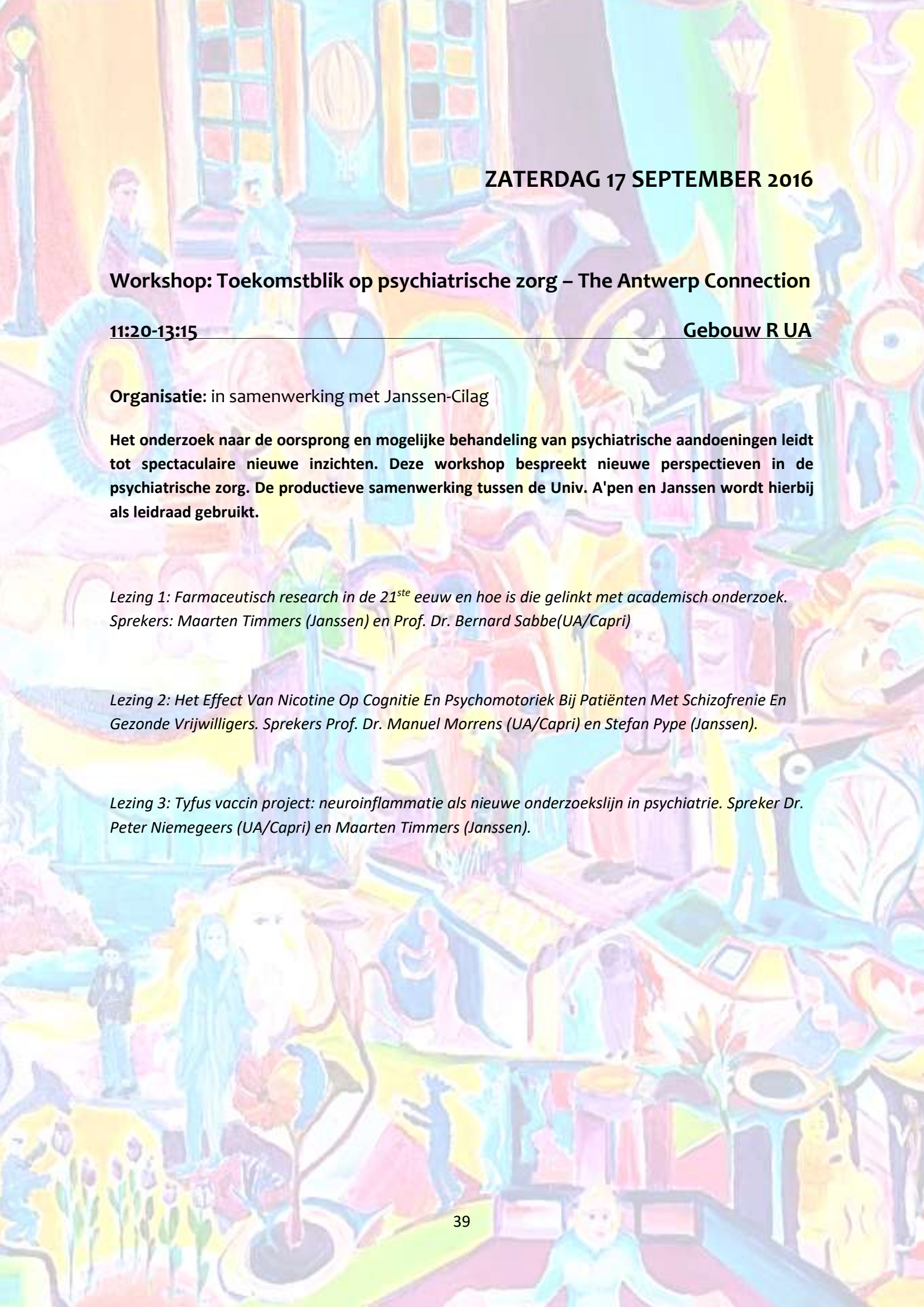
09:00u - 10:00u/10:10u-11:10u

Gebouw R UA

Organisatie: K. Goethals

Deze workshop zoomt in op onderzoeksresultaten aangaande het risico van geweldpleging door patiënten en of de kans dat patiënten misdadige acties ondernemen. De indicators van het risico op geweldpleging en misdadigheid alsook de indicators van acute dreiging en imminente agressie worden toegelicht. Via deze workshop wordt er aangeleerd hoe men een gevoel kan worden voor deze indicatoren en hoe er een professioneel oordeel kan worden gevormd omtrent de risicograad en dreigingsniveau van geweldpleging door een patiënt. Daarenboven voorziet deze workshop een training in de communicatie rond deze aspecten binnen en buiten de huisartsenpraktijk (familieleden, politie, rechtbanken, hulpverleners,...). Risicomanagement, hoe en wanneer interveniëren, preventiemethoden en langdurige zorg voor risicopatiënten staan centraal.

Prof. Dr. Kris Goethals, Directeur Universitair Forensisch Centrum (UFC)/ forensische psychiater Universitair Ziekenhuis Antwerpen en Universitaire Ziekenhuisdienst Psychiatrie/ CAPRI UA Projectleider.

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

Workshop: Toekomstblik op psychiatrische zorg – The Antwerp Connection

11:20-13:15

Gebouw R UA

Organisatie: in samenwerking met Janssen-Cilag

Het onderzoek naar de oorsprong en mogelijke behandeling van psychiatrische aandoeningen leidt tot spectaculaire nieuwe inzichten. Deze workshop bespreekt nieuwe perspectieven in de psychiatrische zorg. De productieve samenwerking tussen de Univ. A'pen en Janssen wordt hierbij als leidraad gebruikt.

Lezing 1: Farmaceutisch research in de 21ste eeuw en hoe is die gelinkt met academisch onderzoek.

Sprekers: Maarten Timmers (Janssen) en Prof. Dr. Bernard Sabbe(UA/Capri)

Lezing 2: Het Effect Van Nicotine Op Cognitie En Psychomotoriek Bij Patiënten Met Schizofrenie En Gezonde Vrijwilligers. Sprekers Prof. Dr. Manuel Morrens (UA/Capri) en Stefan Pype (Janssen).

Lezing 3: Tyfus vaccin project: neuroinflammatie als nieuwe onderzoekslijn in psychiatrie. Spreker Dr. Peter Niemegeers (UA/Capri) en Maarten Timmers (Janssen).

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

Workshop: Cliëntgerichte en experiëntiële psychotherapie. Van rigiditeit naar verandering

11:20u-13:15u

Gebouw R UA

Organisatie: G. Vanaerschot

Cliëntgericht-experiëntiële psychotherapie is één van de vier erkende psychotherapeutische stromingen. Kenmerkend voor deze benadering is de holistische wijze waarop naar klachten wordt gekeken: de persoon die hulp zoekt wordt gezien als een persoon met een klacht. Deze therapeutische benadering wordt daarom ook de persoons- of cliëntgerichte benadering genoemd. De patiënt zien als persoon met een klacht betekent oog hebben voor zijn context. Wie hij is (ruimer dan zijn klacht) is de eerste belangrijke context: hoe ziet iemands leven eruit, professioneel en privé? Wat interesseert hem, wat doet (of deed) hij graag en waar heeft hij een hekel aan? Wat zijn zijn kwetsbaarheden maar ook zijn sterktes? Welke zijn belangrijke levenservaringen, uit welk 'nest' komt hij, hoe is zijn hechtingsgeschiedenis...? Immers vaak heeft iemand in de loop van zijn ontwikkeling emotionele schema's ontwikkeld - een 'bril' waarmee hij naar situaties en mensen kijkt - die maken dat hij bepaalde situaties of ervaringen die op zijn pad komen, moeilijk kan verwerken. Ook de levensfase waarin iemand zich bevindt is een belangrijke context voor het begrijpen van de klachten. Daarnaast is er ook aandacht voor iemands relatieleven en voor de geloofsovertuigingen en de betekenis- of zingeving die iemand aan zijn leven geeft.

Ons voelen, denken en of handelen kan verstarren en vastlopen. Cliënten verwoorden dit vaak als 'vastzitten', 'in een kringetje ronddraaien' of 'geen uitweg meer zien'. De processen van voelen, denken en handelen zijn rigide en herhalen zich steeds op dezelfde wijze. Hoe brengen we dit met psychotherapie weer in beweging?

Veranderingsprocessen kunnen zich ontwikkelen binnen een empathische, accepterende en congruente relatie waarin de patiënt zich gesteund voelt en stilaan de veiligheid kan ervaren om zich te tonen. Binnen deze veilige en accepterende relatie kan een gestagneerd ontwikkelingsproces opnieuw in beweging komen op die domeinen waarin het is vastgelopen. Concreet zal de therapeut de verstarde processen van denken, voelen en/of handelen in de focus van de aandacht te brengen en de patiënt helpen om dit 'aan de lijve' te voelen en erover na te denken vanuit een verruimd perspectief. Hij helpt de patiënt aldus in voeling te komen met groeikrachten en gezonde emotionele actietendensen die door de verstarring onvoelbaar waren. Aldus wordt iemand geholpen om moeilijke ervaringen te verwerken en opnieuw richting te vinden in zijn leven. In de workshop wordt deze werkwijze concreet geïllustreerd met videomateriaal.

Prof. Dr. Greet Vanaerschot, Professor in de psychotherapie en coördinator Postgraduaat Opleidingen in de Psychotherapie, Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (Capri) Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (Universiteit Antwerpen)

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

Workshop: Is er nog plaats voor afstemming en intuïtie in de zorgberoepen/(geestelijke) gezondheidszorg? En hoe rijm je zorg op maat met evidence based medicine?

11:20u-13:15u

Gebouw R UA

Organisatie: K. Plasmans en G. Van Asten

Actuele ontwikkelingen binnen de affectieve neurowetenschappen tonen aan dat het belang van impliciete processen schromelijk onderschat wordt. Een mens staat namelijk voortdurend intuïtief in relatie tot zijn omgeving. Kwaliteitsvolle zorg dient ook oog te hebben voor datgene wat niet wordt gezegd, voor lichaamstaal en buikgevoel. Dit onderschrijft de leidende principes van de psychotherapie, die maatwerk en afstemming als essentieel ziet voor de behandeling. De verwetenschappelijking van de gezondheidszorg zet die werkmethode echter sterk onder druk. Door vaste standaarden te hanteren voor kwaliteitsvolle zorg blijft weinig ruimte over voor vertragen, afstemmen en inleven. Wanneer we in het therapeutisch contact gericht luisteren naar stille signalen verdiept dit de therapie. We illustreren dit vanuit de casuïstiek en stellen een integratieve methode voor die inzoomt op interpunctie, focussen, enactment en mentaliseren.

Kristiaan Plasmans en Geert Van Asten zijn beiden psychiater-psychotherapeut en de auteurs van het boek 'De intuïtie van de psychiater', uitgegeven bij Lannoo Campus. Kristiaan Plasmans is werkzaam in C.G.G. VAGGA, groepspraktijk Conciente en RC de Keerkring. Geert Van Asten werkt in P.C. Bethanië en het centrum voor psychosociale revalidatie Tsedek.

ZATERDAG 16 SEPTEMBER 2016

Workshop: “Wegwijs binnen de "rijk"weidte van de hedendaagse psychoanalytische psychotherapie: recente evoluties, verschillende vormen en varianten.

11:20u-13:15u

Gebouw R UA

Organisatie: K. Martens en K. Meyers

Tegen het vooroordeel in waarbij psychoanalyse soms wordt afgedaan als een achterhaalde archaïsche behandelvorm die niet meer van deze tijd zou zijn, willen wij toelichten dat in de hedendaagse psychoanalytische psychotherapie voortdurend nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen uit de neurobiologie, het geheugenonderzoek, de evolutiepsychologie, kindobservaties, ontwikkelingspsychologie en gehechtheidsonderzoek worden verwerkt en geïntegreerd. Dit zorgt ervoor dat er de laatste jaren een hele nieuwe ontwikkeling op gang is gekomen op basis van nieuwe inzichten. Verschillende vormen en varianten van psychodynamische psychotherapie werden ontwikkeld. Zo zijn er bijvoorbeeld korte gerichte behandelingen voor specifieke problemen zoals angst en depressie via het DIT model (korte Dynamische Interpersoonlijke Therapie), is er de niet te miskennen invloed van het MBT model (Mentalisation Based Treatment) in de behandeling van persoonlijkheidsmoeilijkheden, alsook de kunst en know-how van het mentaliseren als een basale voorwaarde voor elk therapeutisch werken. Daarnaast blijft er een aanbod van langer durende behandelvormen voor meer complexe problematieken, het aanbod groepspsychotherapie en ook varianten die toegepast worden in een dagtherapeutische of klinische behandelsetting.

In deze workshop lichten wij toe wat het eigene is aan psychodynamische therapie, en hoe welke nieuwe varianten mogelijkheden bieden voor welke specifieke indicaties.

Dr. Karoline Martens, is psychiater en psychoanalytisch psychotherapeut, werkzaam op de afdeling klipp van het UPC campus Kortenberg en privé, bestuurslid van de VVPT en verbonden aan het postgraduaat psychoanalytische psychotherapie KULeuven.

Karolien Meyers, klinisch psycholoog en psychodynamisch psychotherapeut, werkzaam in UPC KULeuven campus Kortenberg op afdeling KLIPP en privé. Verbonden aan het postgraduaat voor psychoanalytische psychotherapie KULeuven en lid van de Vlaamse Vereniging voor Psychoanalytische Therapie (VVPT).

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2016

Symposium: Kindergeneeskunde

14.00u-16.00u:

Gebouw R UA

Organisatie: M. Wojciechowski

14u00: Diagnose van gedragproblemen, Eva Van den Broeck, kinderpsychiater, D Link - Mechelen

14u30: ADHD: klinische aspecten en aanpak, Luc Roelen, kinderarts, directeur Indigo Mechelen

15u00: Immuniteit en oxidatieve stress bij ADHD, Annelies Verlaet, onderzoeker FWO, departement Farmaceutische Wetenschappen UA

15u30: Netwerk Infant Mental Health, Hannelore Maddens, kinderpsycholoog, dienst neonatale intensieve zorg UZA

16u00: slotwoord

Symposium: 'Body Dysmorphic Disorder'

13:00u- 16.00u

Gebouw R UA

Organisator: Antwerpse Lokgroep Plastische Chirurgie

Moderator: M. Mertens

- Omkadering van het begrip 'Body Dysmorphic Disorder'
- Psychiatrische benadering
- Verzekeringsgeneeskundige benadering

Dr Marianne Mertens is diensthoofd plastische chirurgie ZNA Middelheim, en coördinerend stagemeester plastische heelkunde UA

Zaterdag 17 September 2016

Satellite Symposium Cardiologie

16:15u-17:45u

Gebouw R UA

Organisatie: DAIICHI-SANKYO

Moderatoren:

- Dr. Van Den Heuvel: diensthoofd cardiologie ZNA
- Dr. Everaert: cardioloog AZ Monica

Spreekers:

- Dr. Frank Cools: cardioloog AZ Klina
“Evolutie van het gebruik van antithrombotica bij atriale fibrillatie in België”
- Dr Wim Huybrechts: cardioloog GZA
“GeËNGAGEerde preventie bij NVAf-patiënten”
- Dr. Bruno Schwagten: cardioloog ZNA
“1 of 2 maal per dag: wat verkiest u?”
- Prof. Dr. Hein Heidbuchel: cardioloog ‘tussen UHasselt en UZA’
“NOAC therapie effectiever en veiliger: wat artsen kunnen doen naast de medicatie zelf”

Symposium: Literatuur en Psychiatrie

14:15u-16:30u

Gebouw R UA

14:15u- 15:15u Erik Rozing “De psychiater en het meisje”

Erik Rozing studeerde geneeskunde in Maastricht en heeft zich in Leiden tot psychiater gespecialiseerd. Hij woont sinds een paar jaar in Amsterdam en richt zich bij zijn werk met name op de behandeling van psychose en trauma. Aan de hand van een interview, stelt Erik Rozing zijn debuutroman ‘de psychiater en het meisje’ aan ons voor.

15:30-16:30 Maaïke Meijer “Vasalis

Maaïke Meijer geboren in Eindhoven in 1949, heeft inmiddels een indrukwekkend parcours afgelegd. In de hoedanigheid van vertaler, literair journalist en hoogleraar genderstudies en directeur van het Centrum voor Gender en Diversiteit, bouwde Maaïke Meijer een grootse expertise op omtrent de

relaties en interactie tussen gender, machtsverhoudingen en de wereld der literatuur. Bovendien was Maaïke Meijer auteur van een divers palet van zowel wetenschappelijke als literaire werken, zo ook de biografie van de dichteres M. Vasalis. Deze bundel verscheen in februari 2011 bij uitgeverij Van Oorschot en is momenteel in zijn zevende druk. Tijdens de Geneeskundige Dagen van Antwerpen 2016 neemt Maaïke Meijer ons mee in de wereld van M. Vasalis en praat ze over het werk van Vasalis als psychiater. Maaïke Meijer geeft via lezingen van de poëzie van Vasalis mooie inzichten in het innerlijk leven van deze indrukwekkende vrouw.

Kunst en Psychiatrie GDA 2016: Artistiek programma

Zaterdag 17 september 19:00u-23:00u: Social Event @ AMUZ

vzw AMUZ [Festival van Vlaanderen-Antwerpen]

Kammenstraat 81

2000 Antwerpen

(0)3 202 46 69

www.amuz.be (info bereikbaarheid)

Inschrijvingen Social Event @ Amuz: 80 euro per persoon. U kan intekenen voor dit uniek event via: KARVA (Rita Van Hoof) 03/2333700 karva@skynet.be – www.karva.be

Programma:

19:00-19:30: Aperitief

19:30- 20:00: Defilé Metamorfose

20:00-23:00: Walking dinner en Free Podium Musici

Vzw KAOS (KunstAtelier OpperStraat) organiseert samen met Psycho-Sociaal Centrum Sint-Alexius Elsene een bijzondere modeshow genaamd 'Metamorfose'. Er worden silhouetten getoond, die ontworpen en vervaardigd werden voor en door mensen met een psychische kwetsbaarheid. Metamorfose toont het verloop van een psychose en de terugkeer naar de maatschappij op aangepaste live-muziek. Het wordt een mooie en verrijkende ervaring die de zinnen prikkelt en het publiek uitdaagt om anders na te denken over de grenzen tussen 'wij' en 'zij'.

Met deze show willen vzw KAOS en PSC Sint-Alexius tonen dat creatieve uitingen en artistieke samenwerkingen van groot belang zijn voor mensen die te vaak naar de marge van de maatschappij worden verwezen. De show is de kers op de taart van een intensief project waarbij de bewoners zich op regelmatige basis creatief konden inzetten.

Van en met:

Lies Huygens, Elke Eylenbosch, Myriam Loyens, Marcos Castro, Eric Gianquinto, Lieven Van Meulder, Sophie Nuytten, Erik Thys, Kristof Tant, Leke Pham, Sven (Unik-ID), Karen

Van Godtsenhoven, Mike Michiels en alle modellen en vrijwilligers die deze collectie en modeshow tot stand lieten komen.

In het PSC Sint-Alexius Elsene worden zo'n 150 personen begeleid die een psychose doormaken of doorgemaakt hebben en geholpen om aan hun psychische kwetsbaarheid het hoofd te bieden en opnieuw volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijke leven. Vzw KAOS realiseert projecten rond kunst en psychiatrie, vanuit de overtuiging dat artistieke en psychische kwetsbaarheid vaak samengaan en dat kunst voor iedereen helend kan zijn. KAOS legt de drempel laag en de lat hoog en wil fungeren als een katalysator voor hoogwaardige artistieke projecten waarbij de psychische kwetsbaarheid niet langer het onderscheid tussen insiders en outsiders bepaalt.

fotografie: Sophie Nuytten

www.vzwkaos.weebly.com

www.psc-elsene.be

Expositie Museum Dr. Guislain: Kunst en Psychiatrie

15-16-17 september 2016

Lokaal V2 – Gebouw Q

Naar aanleiding van de Antwerpse geneeskundige dagen is er een bescheiden tentoonstelling/presentatie over de link tussen psychiatrie en beeldende kunst.

"Al sinds het einde van de negentiende eeuw raken geneesheren, maar ook kunstenaars gefascineerd door de kwaliteit van het beeldend werk dat sommige psychiatrische patiënten maken. Na de Eerste Wereldoorlog zal Hans Prinzhorn, psychiater en kunsthistoricus verbonden aan de medische faculteit van de universiteit van Heidelberg, een verzameling aanleggen. Later spreekt de Franse kunstenaar Jean Dubuffet over de grote betekenis van de zogenaamde art brut. Heden ten dage is er de term outsiderkunst. Aan de hand van originele werken en documentair materiaal, wordt ingegaan op deze fascinerende geschiedenis.

Een tweede luik van de presentatie gaat in op de realiteit tussen psychiatrie en fotografie.

Beide zijn ontstaan halfweg de negentiende eeuw.

Allereerst was men er van overtuigd dat artsen met behulp van visueel materiaal, goede foto's, een accuratere diagnose konden stellen. In de tweede helft van de twintigste eeuw kreeg de relatie tussen fotografie en psychiatrie een ander karakter: fotografen documenteerden op een zeer kritische manier het leven in de psychiatrische instellingen. De beelden waren voer voor omwentelingen in de psychiatrie.

Nu nog zijn patiënten gewilde 'modellen': in het tijdperk van de selfie drukken mensen met een psychiatrische problematiek een eigen stempel op de beeldvorming van de psychiatrie.

Maar ook nu nog blijven fotografen worstelen met de vraag hoe om te gaan met de stigmata van een psychiatrische aandoening.

Aan de hand van enkele voorbeelden en een documentaire power pointpresentatie wordt de bezoeker van de tentoonstelling ingeleid in deze geschiedenis."

Kunst in de Rand. Kunst door artsen en paramedici

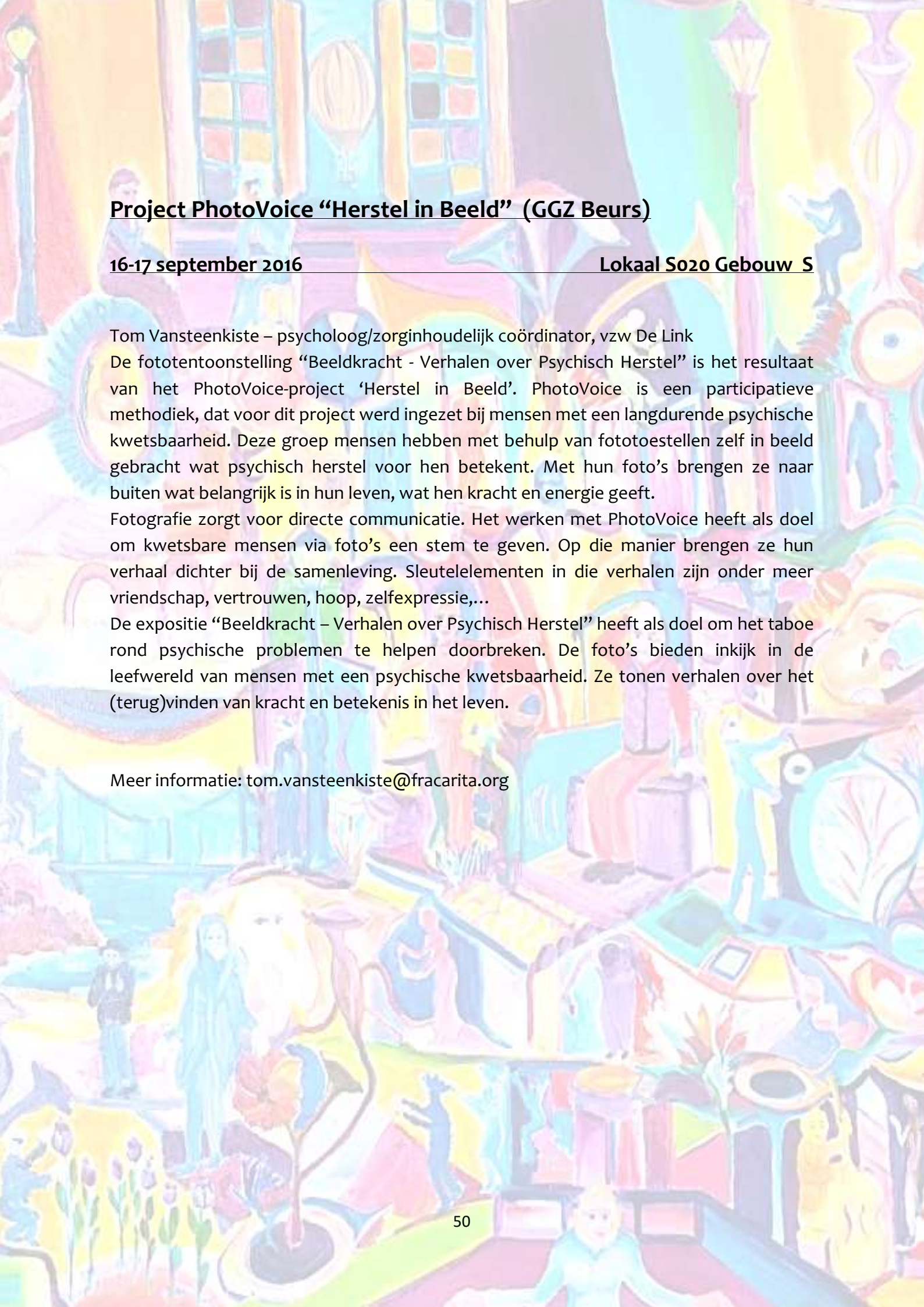
15-16-17 september 2016

Lokaal V1 Gebouw Q

Organisatie: M. Vanderveken

Zie voor meer info: www.karva.be

Project PhotoVoice “Herstel in Beeld” (GGZ Beurs)

16-17 september 2016

Lokaal So2o Gebouw S

Tom Vansteenkiste – psycholoog/zorginhoudelijk coördinator, vzw De Link

De fototentoonstelling “Beeldkracht - Verhalen over Psychisch Herstel” is het resultaat van het PhotoVoice-project ‘Herstel in Beeld’. PhotoVoice is een participatieve methodiek, dat voor dit project werd ingezet bij mensen met een langdurende psychische kwetsbaarheid. Deze groep mensen hebben met behulp van fototoestellen zelf in beeld gebracht wat psychisch herstel voor hen betekent. Met hun foto’s brengen ze naar buiten wat belangrijk is in hun leven, wat hen kracht en energie geeft.

Fotografie zorgt voor directe communicatie. Het werken met PhotoVoice heeft als doel om kwetsbare mensen via foto’s een stem te geven. Op die manier brengen ze hun verhaal dichterbij de samenleving. Sleutelelementen in die verhalen zijn onder meer vriendschap, vertrouwen, hoop, zelfexpressie,...

De expositie “Beeldkracht – Verhalen over Psychisch Herstel” heeft als doel om het taboe rond psychische problemen te helpen doorbreken. De foto’s bieden inkijk in de leefwereld van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Ze tonen verhalen over het (terug)vinden van kracht en betekenis in het leven.

Meer informatie: tom.vansteenkiste@fracarita.org

Labyrinth Psychotica (Janssen): Wearables

16 september 2016

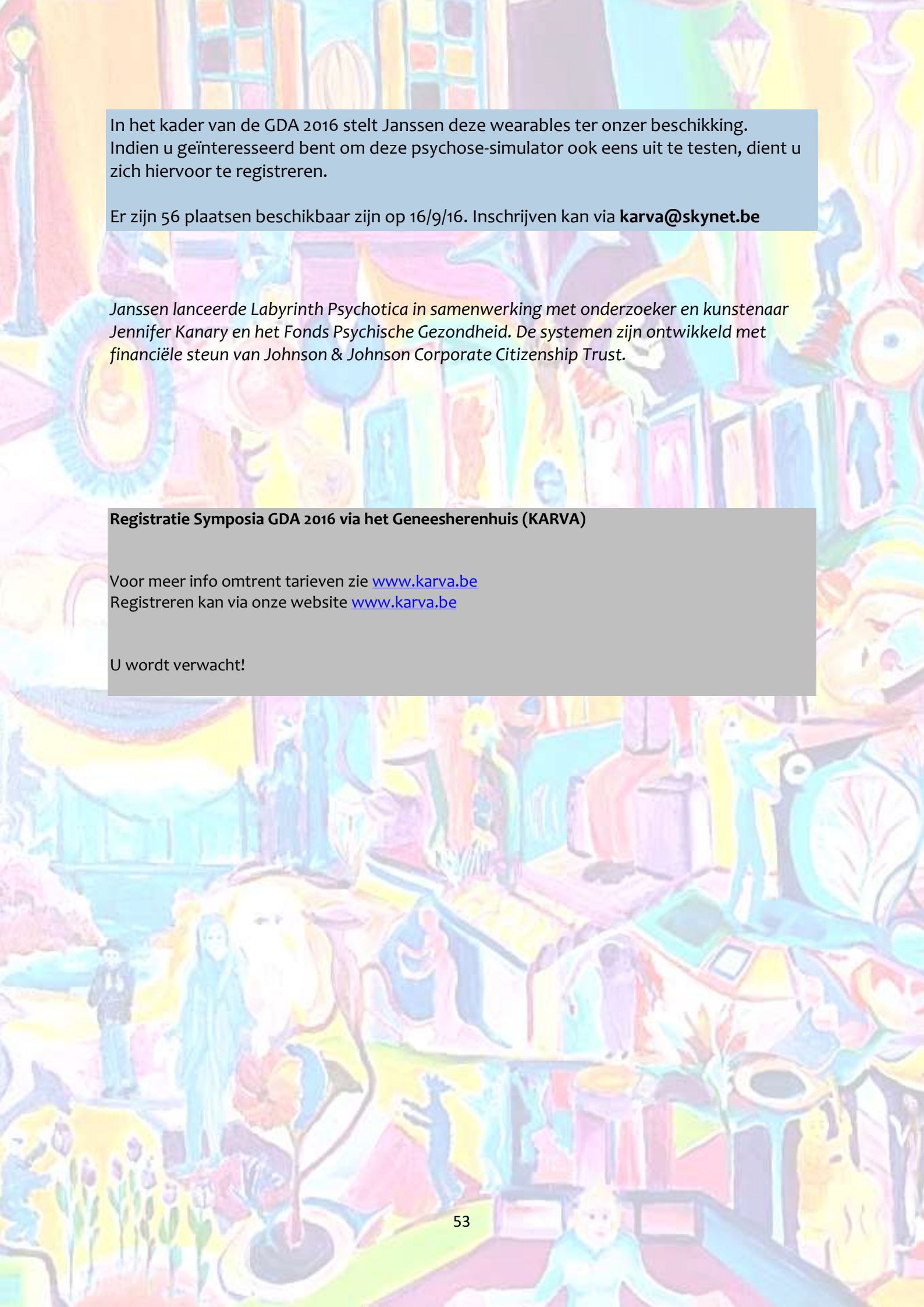
Gebouw R

Een nieuwe 'do-it-yourself' **psychose-simulator** en een **labyrint** helpen mensen begrijpen wat iemand kan ervaren tijdens een psychose. In de hoop dat dit leidt tot een beter begrip voor en een betere behandeling van de geestesziekte.

Labyrinth Psychotica bestaat uit twee interactieve media platformen die de verbeelding helpen om de realiteit van een psychose na te bootsen:

- **The Wearable** is een draagbare headset met software die iemands leefomgeving real time beïnvloedt. De drager krijgt bijvoorbeeld opdrachten van stemmen, gaat raar bewegen of ziet misschien lichtstralen uit zijn handen komen. Zijn eigen handelingen bepalen hoe diep hij de psychose ingaat.
- **The Labyrinth** is een levensecht doolhof dat tijd en ruimte op een spannende en confronterende wijze vervormt. Stemmen lijken uit het plafond te komen, muren reageren op de aanwezigheid van de persoon en in lichtstralen verschijnen opeens volle beelden.

In het kader van de GDA 2016 stelt Janssen deze wearables ter onzer beschikking. Indien u geïnteresseerd bent om deze psychose-simulator ook eens uit te testen, dient u zich hiervoor te registreren.

Er zijn 56 plaatsen beschikbaar zijn op 16/9/16. Inschrijven kan via **karva@skynet.be**

Janssen lanceerde Labyrinth Psychotica in samenwerking met onderzoeker en kunstenaar Jennifer Kanary en het Fonds Psychische Gezondheid. De systemen zijn ontwikkeld met financiële steun van Johnson & Johnson Corporate Citizenship Trust.

Registratie Symposia GDA 2016 via het Geneesherenhuis (KARVA)

Voor meer info omtrent tarieven zie www.karva.be
Registreren kan via onze website www.karva.be

U wordt verwacht!

